

INVESTERINGS- SIGNALEN

Februari 2017

Två av tre företag intresserade av
att rekrytera nyanlända

”

Det största problemet inom sektorn är kompetensbristen –
åtta av tio företag behöver rekrytera.

INNEHÅLL

Sammanfattning.....	4
Om Investeringsignalen	5
Inledning.....	7
Investeringar inom sektorn	7
Orderstocksindex och konfidensserie	8
Prisbildens utveckling.....	11
Utvecklingen för arkitekt- och teknikkonsultföretagen.....	13
Arkitektföretagen	15
Teknikkonsultföretagen (bygg- och anläggningsorienterade konsultföretag)	18
Utvecklingen för industrikonsulterna	21
Sysselsättningsläget	25
Regional statistik	28
Kommande rapporter.....	39
Kontakt	40

SAMMANFATTNING

Stark sektor med kompetensbrist öppnar dörrar för nyanlända

Svenska Teknik&Designföretagens medlemmar (arkitekter, teknikkonsulter och industrikonsulter) fortsätter att sända signaler om en bransch i stark medvind. Orderläget är mycket starkt och de flesta företagen tror att detta håller i sig eller blir ännu bättre under 2017. Lönsamheten stärktes under 2016 och den utvecklingen väntas hålla i sig även i år. Med de fulla orderböckerna tvingas många företag tacka nej till uppdrag. Detta hjälper å ena sidan till att få upp priserna. Å andra sidan driver det på personalomsättningen till följd av kompetensbristen, vilket driver upp lönekostnaderna. En möjlighet att få tillgång till mer kompetens är att anställa nyanlända. Företagen visar i den här undersökningen ett intresse för den möjligheten. Två av tre företag är intresserade av att erbjuda praktikplatser eller anställning till nyanlända med rätt yrkeskunskaper och utbildningsbakgrund.

I medlemsundersökningen bland arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag medverkade 132 företag som tillsammans har drygt 29 000 medarbetare i Sverige. Undersökningen genomfördes under januari månad.

Branschens orderläge var fortsatt mycket starkt i januari, vilket illustrerades i högre orderstocksindex för teknik- och industrikonsulter. Arkitektföretagens orderstocksindex backade en aning, men från ett mycket bra utgångsläge. Företagens förväntningar på orderutvecklingen framöver, som illustreras av konfidensindikatorn, visar på fortsatt optimism över hela sektorn. 58 procent av företagen tror att orderläget stärks under våren. Endast 4 procent tror på en motsatt utveckling.

Debiteringsgraden har fortsatt att öka under 2016, inte minst under sista tertialet. Vart tredje företag tror att den kommer att öka fram till sommaren. Endast 3 procent tror att den kommer att minska.

Prisbilden förstärktes också under fjolåret. 45 procent av de medverkande företagen rapporterar att de höjde sina genomsnittsarvodena under året och 11 procent att de sänkt arvodena. Under sista tertialet 2016 hade 45 procent höjt arvodena och 7 procent sänkt dem. Prisutvecklingen går alltså åt rätt håll. Men det är än så länge små rörelser det handlar om. Från ett par procent till fem/sex procent uppåt under 2016, beroende på verksamhetssektor. Arkitekterna har höjt priserna mest.

Det starka orderläget kombinerat med höga debiteringsgrader och ökade priser har också resulterat i lönsamhetsförbättring under 2016. Framförallt arkitekt- och teknikkonsultföretagen höjde sina rörelseresultat jämfört med föregående år. Rörelsemarginalerna var 12,1 procent i arkitektbranschen respektive 11,3 procent i teknikkonsultbranschen. Industrikonsulternas rörelsemarginal var 6,2 procent. 44 procent av företagen tror att lönsamheten kommer att stärkas under 2017, jämfört med 2016. 11 procent tror att den kommer att försvagas.

Kompetensbristen är fortsatt stor i hela sektorn. Fyra av fem företag behöver nyanställa. Nästan inget företag behöver dra ned på personalstyrkan. Personalomsättningen är fortsatt hög, i nivå med 2015 då den var rekordhög. Fyra av tio medarbetare i medlemsföretagen har börjat eller slutat på företaget under året. En möjlighet för företagen i branschen är att ta tillvara på den kompetens som finns bland nyanlända. Två av tre företag visar intresse för att erbjuda praktikplats eller anställning till nyanlända. Ett av fyra företag visar inget intresse.

OM INVESTERINGSSIGNALEN

Investeringssignalen är Svenska Teknik&Designföretagens återkommande marknadsundersökning bland arkitektföretag, konsultföretag med bygg- och anläggningsverksamhet samt industrikonsulter. Den redovisar aktuell information om beläggning samt förväntningar på framtida orderläge och personalbehov. Företagen arbetar tidigt i investeringscykeln. I genomsnitt sker deras utrednings- och projekteringsinsats 12–18 månader före byggstart eller en industriell investering. Konsultföretagens unika position i investeringsprocessen innebär att marknadsundersökningen ger en tidig och tillförlitlig signal om förändringar i investeringsvolymen för t ex bostäder, infrastruktur samt industrins maskiner och processer.

Investeringssignalen mäter regelbundet branschens marknadssituation och publiceras tre gånger per år. Undersökningen baseras på ett representativt urval av branschföretag där merparten är STD-företagens medlemmar. Publikationen syftar till att öka kunskapen om branschen och att informera om dess marknadssituation och därmed ge såväl branschföretag som övriga intressenter bättre beredskap inför marknadsförändringar.

Verksamhet

Branschen delas in i arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. De två förstnämnda kategorierna utreder, projekterar och projektleder byggrelaterade investeringar i vid bemärkelse.

Industrikonsultföretagen – eller något mer tydligt industriteknikkonsultföretagen – utreder och projekterar industrins tillverkningsprocesser och utvecklar industrins produkter. Arkitekt- och teknikkonsultföretagen som projekterar alla slags byggnader och anläggningar, är de som projekterar fabriksbyggnaden medan industrikonsulten däremot tar sig an tillverkningsprocessen och/eller utvecklar de produkter som ska tillverkas.

Om branschen

Arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultbranschen utreder, projekterar och deltar i utvecklingen av fasta investeringar och produkter för närmare 500 miljarder kronor i år. Sektorn påverkar därmed utvecklingen av drygt 10 % av Sveriges BNP, som under 2015 var 4 181¹ miljarder kronor.

Branschens företag är i väsentlig omfattning verksamma i inledningen av investeringscykeln. Branschens utveckling och förväntningar om framtida marknadsläge ger därför en tidig och tillförlitlig signal om hur en betydande del av BNP kommer att utvecklas under det kommande året.

---

¹ Ekonomifakta.se, 20160914

Om diagrammen

Orderstocksindex räknas fram genom en vägning mellan ineliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader.

Konfidenskurvorna visar skillnaden mellan procentandelen av företagen som angivit en positiv förväntan på orderstockens utveckling och de som angivit en negativ förväntan. Om exempelvis 60 % förväntar sig en förbättrad utveckling, 20 % förväntar sig en försämrad utveckling (och övriga 20 % förväntar sig en oförändrad bild) blir nettotalet + 40.

Diagrammen över prisbildens utveckling och förväntan på personalstyrkans utveckling redovisar också nettotal och beräknas på samma sätt som konfidenstalen.

Om denna undersökning

Mätdatumet för denna undersökning är den 1 januari 2017. 132 medlemsföretag, med sammanlagt drygt 29 000 anställda i Sverige, har deltagit i marknadsundersökningen. Svaren har samlats in under januari månad. Ett stort tack till alla företag som medverkat!

INLEDNING

I den här undersökningen, genomförd i januari, signalerar Svenska Teknik&Designföretagens medlemmar om en bransch i fortsatt medvind, med tilltagande orderingång och förbättrad lönsamhet över hela sektorn. Förväntningarna kring orderläget utveckling är mycket positiva och det goda marknadsläget ser ut att hålla i sig. De många uppdragen och höga beläggningsgraderna gör kompetensbristen ännu större. Många företag tackar nej till uppdrag då de inte har tillräckligt med personal.

I rapporten presenteras utvecklingen av investeringar i Sverige, orderstocksindex prisutveckling följt av en redogörelse för utvecklingen på respektive verksamhetsområde; arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag. Därefter rapporteras om sysselsättningsläget och rekryteringsbehovet i branschen. Slutligen presenteras den regionala statistiken.

Investeringar inom sektorn

Tabellen nedan visar investeringarna inom sektorn under 2015 samt prognoser för investeringsutvecklingen under 2016 och 2017. Bygginvesteringarna ökade med 8 % under 2015 och väntas öka med cirka 10 % under 2016. Prognoserna har justerats upp en aning för 2016 jämfört med tidigare prognoser, vilket i huvudsak förklaras av uppjusteringar för bostads- och infrastruktursektorerna. Under 2017 väntas investeringsökningarna mattas av en aning, men tros ändå öka med omkring 3 %. Även där är det bostadsinvesteringarna som ligger bakom större delen av de förväntade ökningarna, med en väntad tillväxt på 6 %.

Industrins investeringar i maskiner och utrustning uppgick till 55,5 miljarder kronor under 2015. De väntas öka med omkring 10 % under 2016 och med 1-2 % under 2017. Uppdaterade siffror för 2016 samt nya prognoser kommer i nästa Investeringsignal, som publiceras i juni.

Investeringar i Sverige (* miljarder kronor)	2015		2016 (p)		2017 (p)	
	*	%	%	%		
Bostäder	187,4	16	15	6		
Lokaler	130,2	2	3	1		
Industribyggnader	6,7	7	9	-1		
Infrastruktur o övr anläggningar	84,2	4	1	1		
Bygginvesteringar totalt:	408,5	8	9	3		
Industrins investeringar i maskiner och utrustning enl SCB och STD-företagen	55,5	11	10	1		

Tabell 1: Bygg- och industriinvesteringar 2015 samt prognos för 2016 och 2017 (fasta priser). Källa SCB, BI och STD-företagen.

Orderstocksindex och konfidensserie

Orderläget förstärktes för teknikkonsult- och industrikonsultföretagen mellan september och januari medan arkitekternas orderstocksindex svängde nedåt en aning. Orderstocksindex är framräknat genom en vägning mellan ineliggande orderstock per anställd och beläggningsgraden om 2, 3, 6 och 12 månader. Orderläget är dock mycket starkt inom hela sektorn och minskningen i arkitekternas orderstocksindex ser ut att vara skillnader i hur vissa företag svarat snarare än ett trendskifte. Arkitektföretagen har fullt upp och ordervolymer ser ut att öka under året.

Teknikkonsulternas orderstocksindex ökade till 136, från 129 i september. Orderläget förbättrades alltså väsentligt under hösten 2016. Industrikonsulternas orderstocksindex i januari var 125, mot 124 i september. Arkitekternas index var 110 i januari mot 112 i september. Alltså en minskning, men knappast någon scenförändring.

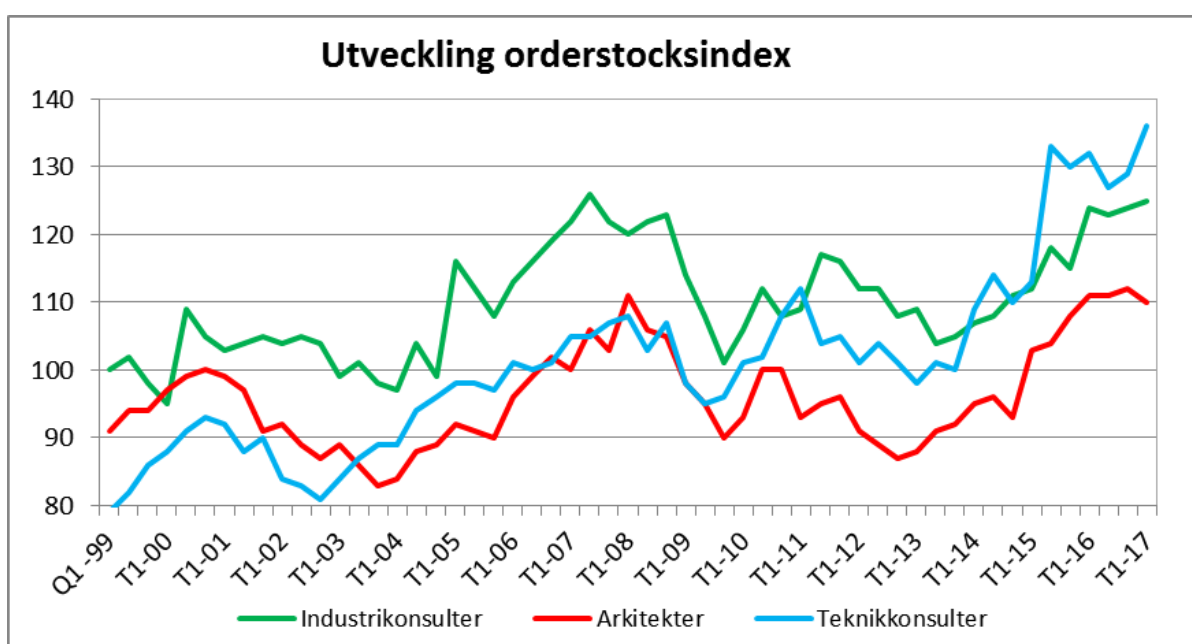

Diagram 1: Orderstocksutveckling för arkitekt-, teknikkonsult- och industrikonsultföretag.

I diagrammet nedan jämförs orderstocksindex med motsvarande period föregående år. Där framgår att både bygg- och anläggningssektorn samt industrikonsultsektorn hade ett starkare orderläge i januari 2017 än vid samma period förra året. Arkitekt- och teknikkonsultföretagens orderstocksindex var 2 % bättre i januari i år jämfört med förra året. Industrikonsulternas orderstocksindex var 1 % bättre.

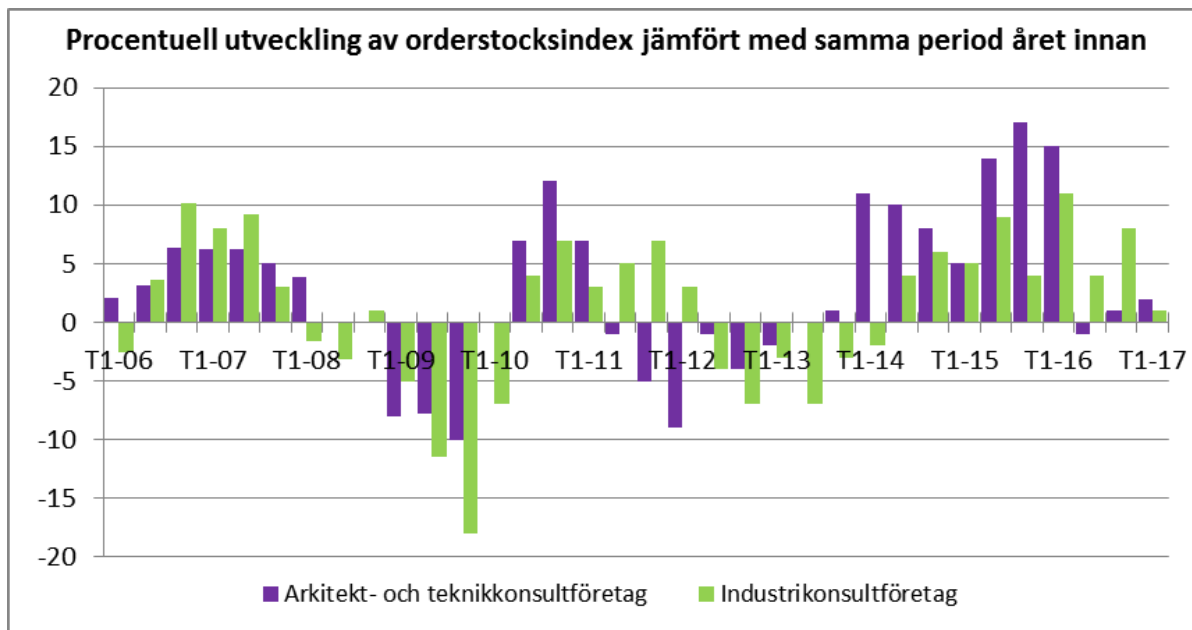

Diagram 2: Orderstocksutveckling för arkitekt- och teknik-konsultföretag respektive industrikonsultföretag. Avser förändring av orderstocksindex i procent jämfört med samma period förra året.

Konfidensindikatorn, som bygger på nettotalet mellan positiva och negativa företag, visar på fortsatt optimism kring orderutvecklingen framöver. Alla tre kurvorna svänger visserligen nedåt i denna mätning, men de ligger kvar på höga nivåer. Man ska också ha i åtanke vilket utgångsläge man utgår ifrån när man läser konfidensindikatorer. I det här fallet är det ju ett väldigt starkt orderläge. Det är snudd på rekordnivåer.

Arkitekternas konfidensnetttotal var +54 (57-3) i den här undersökningen, mot +60 (63-3) i september, teknik-konsulternas konfidensnetttotal var +47 (53-6), mot +57 (57-0) i september och industrikonsulternas konfidensnetttotal var +61 (64-3), mot +66 (69-3) i januari. Fler än hälften av företagen tror alltså på ett bättre orderläge i juli jämfört med i januari. Endast några fåtal företag, 4 %, tror på försämrat orderläge. Den sammantagna bilden av branschen är en sektor som har fulla orderböcker och mer eller mindre full beläggning. Och de väntar sig att få ännu mer att göra i år. Många företag tackar redan idag nej till uppdrag som de inte hinner med. Översätter man detta till investeringar så kan man konstatera att bygg- och anläggningsbranschen kommer att ha fullt upp under åtminstone ett par år framåt. Uppdrag som projekteras av teknik-konsulter och arkitekter nu övergår i byggprojekt som sätts igång om sex till 24 månader och som kan löpa under flera år.

Industrikonsulternas orderläge svänger snabbare i takt med tillverkningsindustrins investeringar, efterfrågan och exportordrar. I dagsläget har industrikonsulterna fullt upp. Signalerna de sänder är fulla orderböcker och förväntningar om ökande volymer framöver. Efterfrågan på hemmamarknaden är stark och det finns vissa ljusningar i omvärlden, som resulterar i ökad exportefterfrågan. Samtidigt är ovissheten stor kring vad som händer med handeln mellan Sverige och Storbritannien samt USA framöver, med tanke på Brexit och Trumps protektionistiska retorik. Kortfattat kan man säga att industrikonsulternas marknad ser bra ut just nu. Utvecklingen i omvärlden kan förändra den bilden relativt snabbt. Det finns i dagsläget dock inget konkret hot.

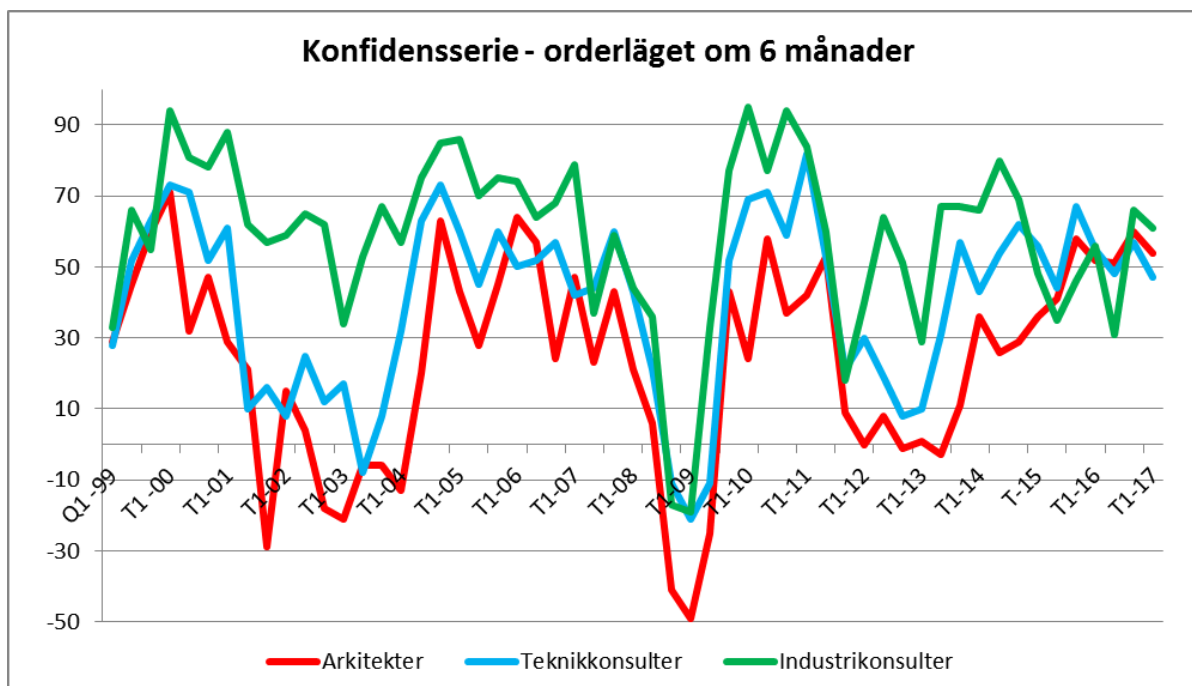

Diagram 3: Konfidensserie, förväntningar på orderläget om 6 månader.

Prisbildens utveckling

Prisbildens förbättrades under 2016. Nästan hälften (45 %) av de medverkande företagen uppger att de kunnat höja sina genomsnittsarvodena under året. Vart tionde (11 %) företag hade sänkt sina arvoden. Det ger ett nettotal på +34 (45-11). Under sista tertialet var nettotalet ännu högre; +38 (45-7).

Högst nettotal för helåret uppvisade arkitektföretagen; +68 (68-0). Alltså hade drygt två av tre arkitektföretag höjt sina arvoden under året, medan inget företag hade sänkt sina genomsnittsarvodena. För teknikkonsulterna var motsvarande siffror +40 (50-10). Industrikonsulterna var de enda som uppvisade negativa nettotal för helåret; -12 (12-24).

För sista tertialet uppvisades positiva nettotal för alla tre verksamhetsområdena. Arkitekterna hade fortsatt högst nettotal med +59 (59-0), mot +45 (49-4) för teknikkonsulterna och +4 (23-19) för industrikonsulterna.

Diagrammet nedan visar företagens uppfattning om prisbildens utveckling över tiden. Arkitekter och teknikkonsulter presenteras gemensamt.

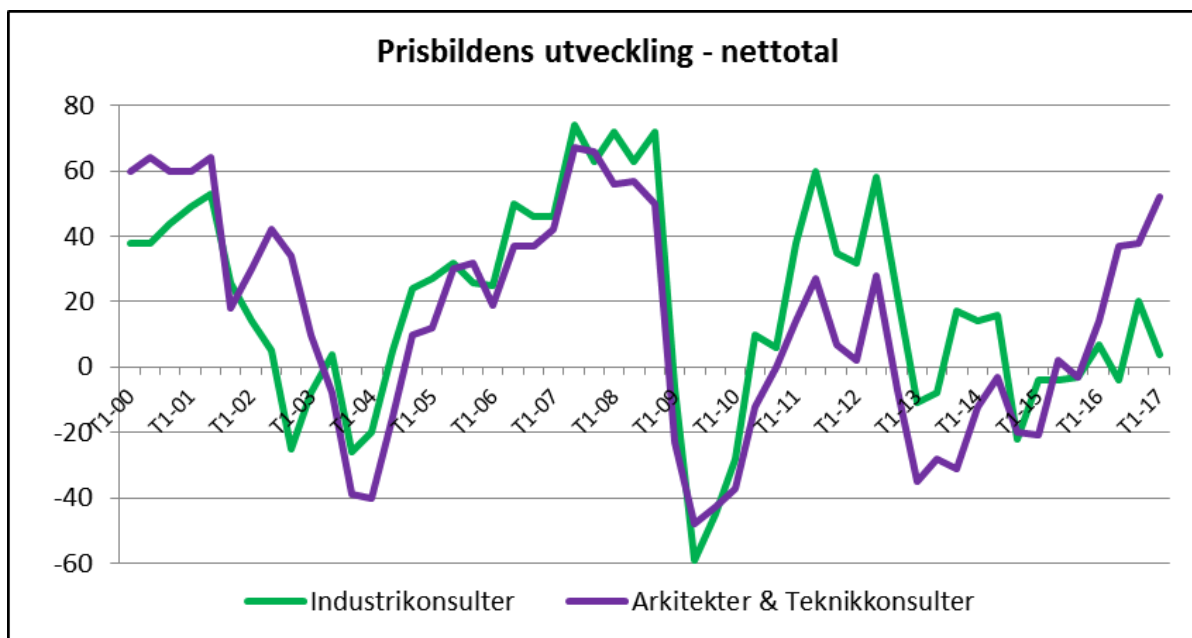

Diagram 4: Prisbildens utveckling sedan senaste mätningen. Anger nettotal.

I diagrammet nedan redovisas alla tre verksamhetsområden separat; industrikonsulter, teknikkonsulter och arkitektföretag. Alla verksamhetsområdena uppvisar positiva nettotal, även om industrikonsulternas nettotal var lägre i januari jämfört med i september.

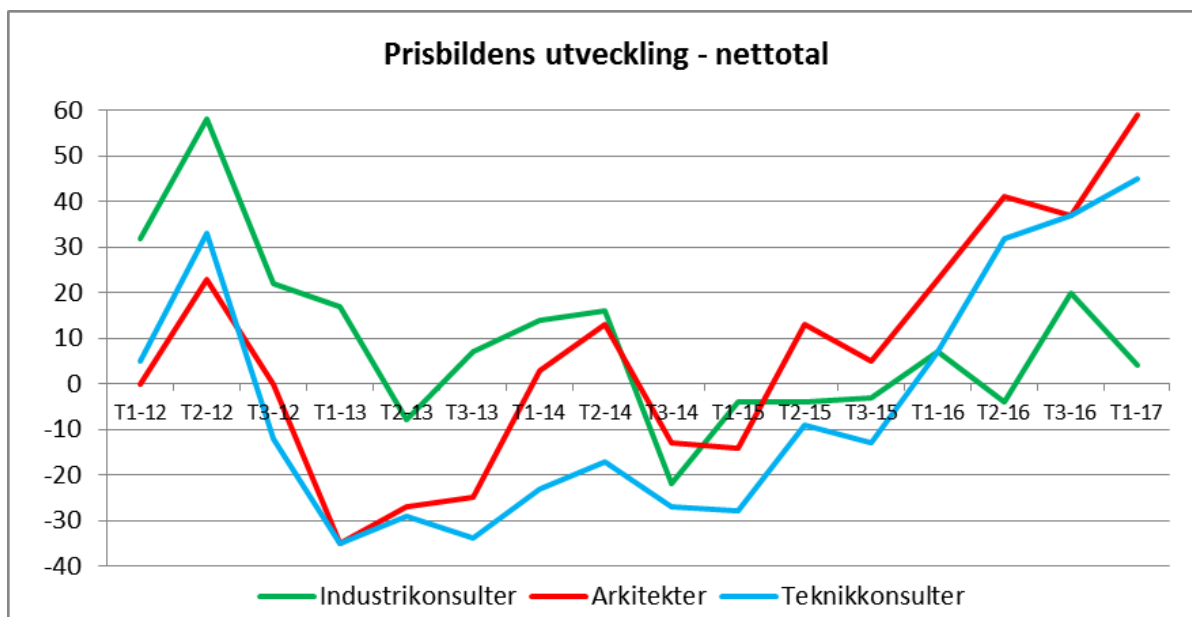

Diagram 5: Prisbildens utveckling sedan senaste mätningen. Anger netttotal.

Det ska dock påpekas att prispressen fortsätter på många områden, framförallt i offentliga upphandlingar. Även om genomsnittsarvodena är på väg upp så är det fortfarande alltför låga nivåer. Det goda orderläget borde inte enbart pressa upp löner utan också priser. Det är fortfarande så att lönekostnaderna ökar snabbare än priserna. Under 2015 ökade lönekostnaderna per anställd i branschen med hela 5,2 %. Det finns inte motsvarande siffror för 2016 ännu, men de hamnar sannolikt på liknande nivåer. Här har företagen i branschen en utmaning i att hitta argument för att höja sina priser. Ser man till den kompetens och kunskap man tillför och den utbildningsbakgrund medarbetarna i branschen har, så borde en timme värderas väsentligt högre än den gör idag. En bra övning kan vara att benchmarka andra konsultbranscher med liknande utbildningsbakgrund och kompetensnivåer. Till exempel jämföra genomsnittsarvodena per debiterad timme med juristfirmor, managementkonserter och revisionskonserter.

UTVECKLINGEN FÖR ARKITEKT- OCH TEKNIKKONSULTFÖRETAGEN

Bygg- och anläggningssektorn har fullt upp och väntas orderingsgången väntas fortsätta att öka under året. Det är fortfarande bostads och lokalinvesteringarna som driver uppdragsökningarna, tillsammans med infrastruktursektorn. De är också de tre största delsektorerna omsättningsmässigt för företagen i sektorn. De representerade tillsammans 71 % av branschens omsättning under 2016. Konfidensindikatorn för de sektorerna är fortsatt mycket god. Högst konfidensnettotal registrerades för bostadssektorn, med +55 (57-2). 57 % av de medverkande företagen trodde alltså på ökad orderingsgång fram till juli och endast 2 % trodde på minskad orderingsgång. För övriga hus (kommersiella-, offentliga-, upplevelseindustrilokaler) var konfidensnettotal +30 (38-8) och för infrastruktur +33 (41-8). Det är mycket höga noteringar, inte minst med tanke på det redan enormt goda orderläget.

I tabellen nedan visas hur förväntningarna ser ut för de olika delsektorerna samt hur mycket de representerar i procentandelar av branschens omsättning.

Arkitekter & teknikkonsulter	Januari 2017				
	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Delsektorer					
Bostäder	57	41	2	16	16
Övriga hus	38	54	8	28	22
Industribyggnader	12	79	9	8	7
Infrastruktur	41	51	8	27	30
Övriga anläggningar	16	76	8	6	10
Miljö/utredningar	47	51	2	8	9
Stadsplanering	52	48	0	7	6
Totalt vägt	40 (43)	54 (54)	6 (3)	100	100

Tabell 2: Förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

I diagrammet nedan syns arkitekternas och teknikkonsulternas gemensamma orderstocksindex och konfidensindikator, som visar nettotalet över andelen företag med positiva minus negativa förväntningar på orderingsgången. Orderstocksindexkurvan fortsätter uppåt medan konfidensindikatorn svänger nedåt. Både kurvorna befinner sig på mycket höga nivåer, som indikerar ett starkt orderläge och övervägande positiva förväntningar på utvecklingen fram till sommaren.

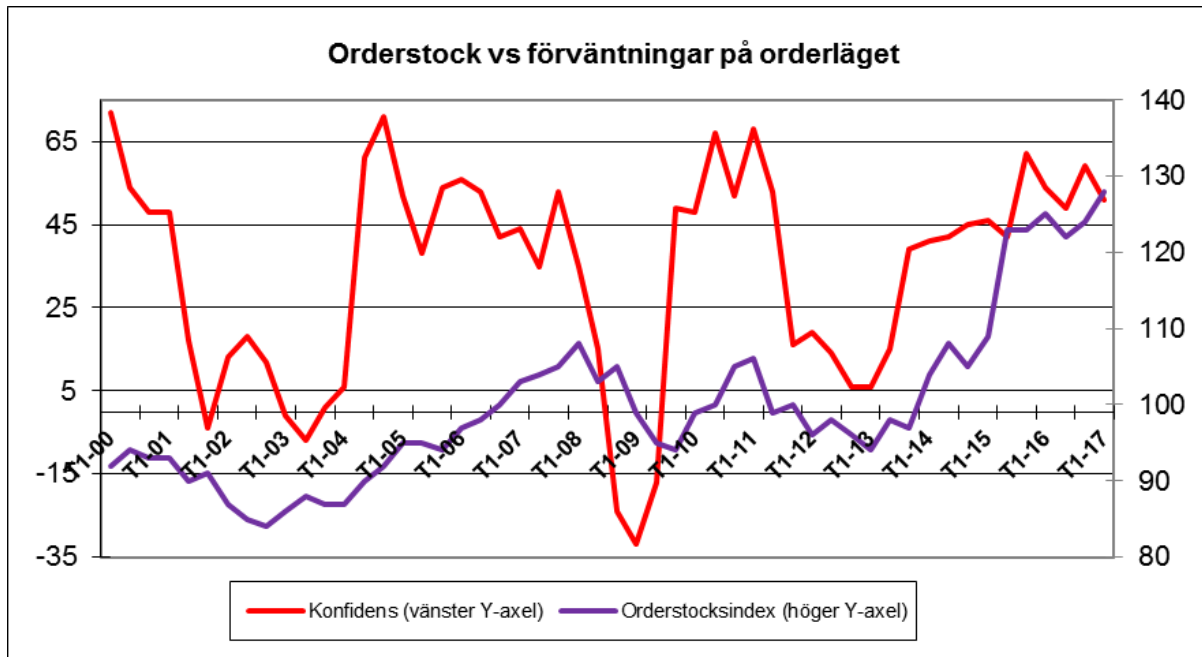

Diagram 6: Orderstock vs konfidens (förväntningar på orderläget om 6 månader).

Diagrammet nedan visar arkitekt- och teknikkonsultföretagens sammantagna förväntningar på uppdrag avseende industribyggnader.

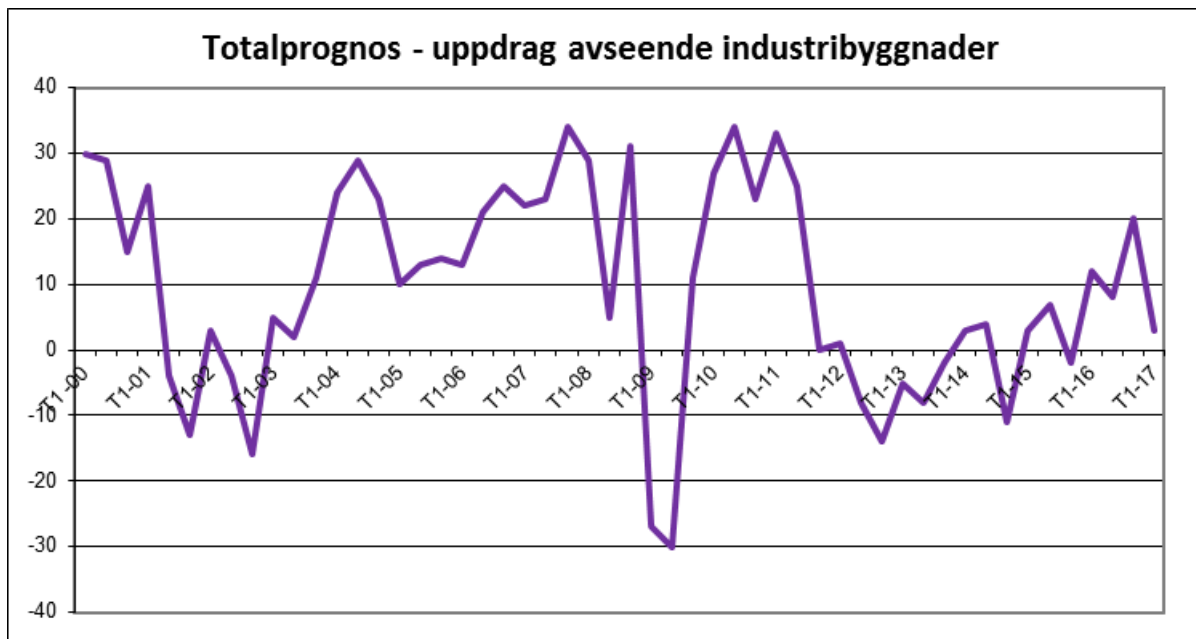

Diagram 7: Arkitekternas och teknikkonsulternas sammantagna förväntningar på uppdrag avseende industribyggnader om 6 månader.

Arkitektföretagen

Arkitektföretagens orderläge är alltså mycket starkt även om orderstocksindex backade en aning mellan september förra året och januari, till 110 från 112. Förväntningarna på orderlägets utveckling är fortsatt mycket goda. Över hälften (57 %) av företagen tror på ett starkare orderläge i juli i år jämfört med januari. Endast 3 % tror på en försämring. Detta ger konfidensnettotalet +54 (57-3), vilket är något lägre än i september då det var +60 (63-3). De två viktiga delsektorerna bostäder och övriga hus (kontors-, handels- och sjukhuslokaler) representerade tillsammans 79 % av arkitektföretagens omsättning 2016.

Uppdragsvolymen i båda delsektorerna har förstärkts sedan i september och den väntas fortsätta att öka under första halvåret 2017. För bostadsuppdrag tror två av tre (64 %) företag på ett starkare orderläge. Inget företag tror på en försvagning. För uppdrag avseende övriga hus tror två av fem (40 %) på förbättrad ordergång medan 6 % tror på en försämring.

Nedan redovisas arkitektföretagens förväntningar på orderlägets utveckling, fördelat på delsektorer samt delsektorernas respektive andel av omsättningen under 2015 och 2016.

Arkitekter & teknikkonsulter	Januari 2017				
	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
Delsektorer	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Bostäder	57	41	2	16	16
Övriga hus	38	54	8	28	22
Industribyggnader	12	79	9	8	7
Infrastruktur	41	51	8	27	30
Övriga anläggningar	16	76	8	6	10
Miljö/utredningar	47	51	2	8	9
Stadsplanering	52	48	0	7	6
Totalt vägt	40 (43)	54 (54)	6 (3)	100	100

Tabell 3: Arkitekternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

Det goda orderläget återspeglas även i lönsamhetsutvecklingen. Lönsamheten förstärktes under 2016. De medverkande företagens genomsnittliga rörelsemarginal för året var 12,1 %. Detta är preliminära siffror och den slutliga rörelsemarginalen, när boksluten stängts, lär vara lite lägre. Men den kommer vara högre än arkitektföretagens genomsnittliga rörelsemarginal för 2015; 8,1 %. 55 % av de svarande företagen uppgav att rörelsemarginalen var bättre 2016 jämfört med 2015. 17 % svarade att den var sämre. Lönsamhetsförbättringen ser ut att fortsätta under året. Två av fem (40 %) företag tror att lönsamheten blir bättre under 2017 jämfört med 2016. Vart tionde (11 %) företag tror att den blir sämre. Det som bidragit till lönsamhetsförbättringen är, förutom den höga beläggningen tack vare det goda orderläget, också en förbättrad prisbild. Drygt två av tre (68 %) av de medverkande företagen uppgav att de höjt sina genomsnittsarvodena under året. Inget företag hade sänkt sitt genomsnittsarvode. För det sista tertialet 2016 var motsvarande siffror; 59 % hade höjt arvudet och inga hade sänkt det. En mätning av företagens genomsnittspriser visar på samma utveckling; genomsnittsarvodena ökade under 2016 jämfört med 2015. Även debiteringsgraden ökade under 2016. De medverkande företagens genomsnittliga debiteringsgrad för året var 79,3 %. Under 2015 var den 78,8 %. Under sista tertialet 2016 var den 79,9 %, så den ökade ytterligare mot slutet av året. Knappt vart tredje (31 %) företag tror att debiteringsgraden ökar ytterligare fram till juli i år. Vart tjugonde (5 %) tror att den försämras.

I diagrammet nedan illustreras konfidenskurvan för bostadsprojektering. Det är fortsatt stort tryck på bostadsbyggandet.

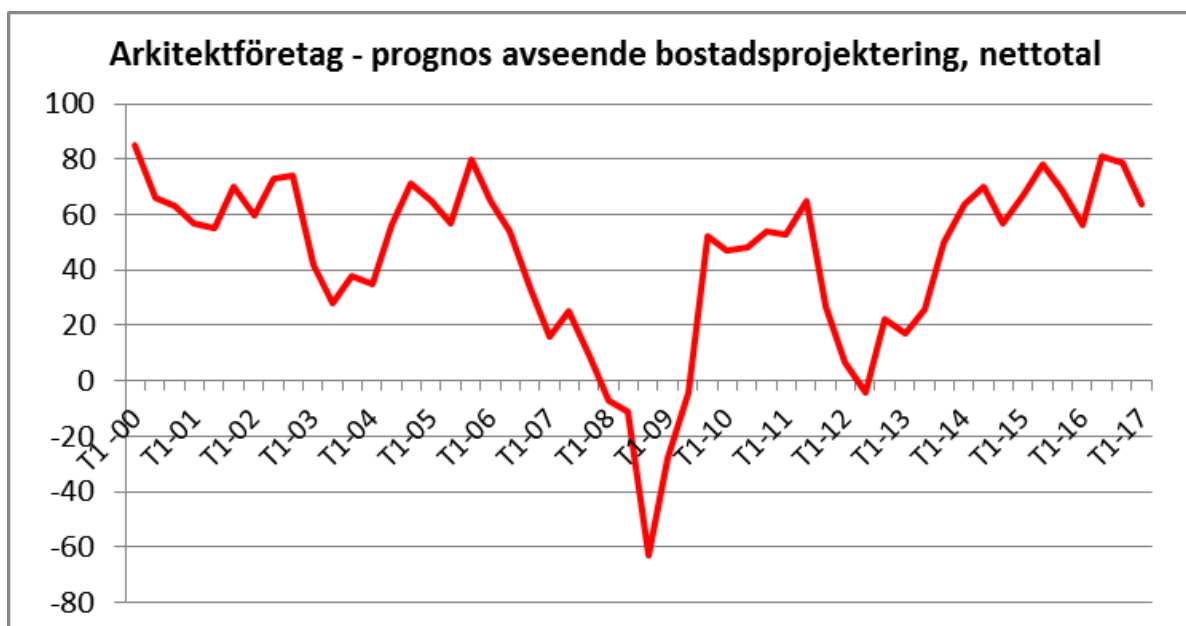

Diagram 8: Arkitekternas förväntningar avseende bostadsprojektering om 6 månader.

I diagrammet nedan illustreras konfidenskurvan för "övriga hus", som uppvisar en fortsatt positiv trend. Kurvan fortsätter att stiga i den här mätningen.

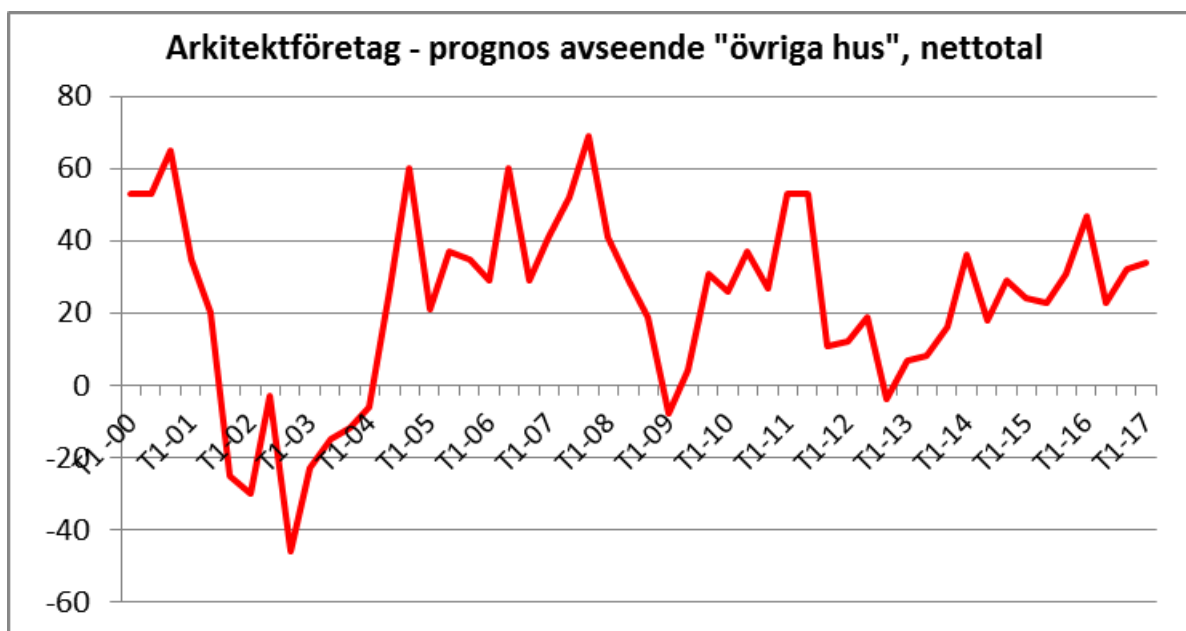

Diagram 9: Arkitekternas förväntningar avseende övriga hus (kontor, handel, upplevelse och offentliga lokaler) om 6 månader.

Uppdragsvolymen för olika lokaltyper har samtliga ökat sedan den förra mätningen i september. För kontorslokaler uppgav 37 % att de ökat medan inga uppgav att de minskat. För handelslokaler uppgav 18 % att uppdragsvolymen ökat och 11 % att den minskat. För upplevelseindustrin (hotell, konserthus, teatrar och idrott) uppgav 28 % att de ökat och 10 % att de minskat. För offentliga lokaler (vård, undervisning, förvaltning) uppgav 32 % av företagen att uppdragen ökat och 4 % att de minskat. Så, positiva netttotal för alla fyra delsektorerna alltså.

Arkitektföretagens omsättning under 2016 fördelades till 45 % på offentliga beställare och 55 % på privata beställare. 3 % av omsättningen genererades i utlandsuppdrag eller via utländska dotterbolag. Hälften (50 %) av de tillfrågade företagen har inga utlandsuppdrag. Av de som har det tror vart fjärde (25 %) på ökad export och vart tionde på minskad export. Resterande företag tror på oförändrad volym av utlandsuppdrag.

Branschens stora problem för tillfället är bristen på tillgänglig kompetens. Fler än fyra av fem (82 %) företag behöver rekrytera, men de lyckas inte fylla alla vakanser. Inget företag annonserar neddragningsbehov. Bristen på kompetens tvingar många företag att tacka nej till uppdrag. Företagen visar ett intresse för att erbjuda praktikplatser och/eller anställa nyanlända, om de har rätt yrkeskunskaper och utbildning. Tre av fyra företag (75 %) är intresserade av att erbjuda praktikplatser och två av tre (63 %) företag är intresserade av att anställa nyanlända. 11 % av företagen är ointresserade av att erbjuda praktikplatser och 14 % är ointresserade av att anställa nyanlända. Övriga är osäkra. En del av tveksamheterna ligger i språkkunskaper samt osäkerheten kring verifiering av utbildningar och examina. Men det är tydligt att det finns ett stort intresse för att ta tillvara på de outnyttjade resurser som finns bland nyanlända.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

Teknikkonsultföretagen (bygg- och anläggningsorienterade konsultföretag)

Teknikkonsulterna inom bygg, anläggning och installation har haft en väldigt positiv utveckling under 2016 och trenden verkar fortsätta även under 2017. Orderstocksindex ökade till 136 i januari från 129 i september. Det är en ny toppnotering för teknikkonsulternas orderstocksindex. Inte minst har inneliggande orderstockar blivit längre. Alltså, beläggningen av inneliggande ordrar om sex och tolv månader har ökat. Optimismen kring orderlägets utveckling håller i sig. Konfidensindikatorn dalar visserligen en aning, från +57 (57-0) i september 2016 till +47 (47-0) i januari i år. Med tanke på att det är förväntningar på orderutvecklingen i ett läge då ordervolymer är rekordhöga så är det ändå anmärkningsvärt höga konfidensnettotal. Inget av de medverkande företagen tror alltså på en försämring av orderläget under första halvåret 2017.

Bostads- och övriga husuppdragen ökade i volymandel av teknikkonsulternas omsättning under 2016. Bostadsuppdragen representerade 14 % och övriga hus 26 % av omsättningen. Under 2015 var motsvarande siffror 12 % och 17 %. Den största delsektorn är alltså infrastruktur, även om den minskade i andel av omsättningen. Den var 32 % under 2016, mot 35 % under 2015. Konfidensnettotalen är positiva för samtliga delsektorer, förutom för uppdrag avseende industribyggnader, där lika många tror på fler uppdrag som de som tror på färre uppdrag. Konfidensindikatorn för bostadsuppdrag är +45 (50-5), övriga hus + 26 (36-10) och infrastruktur +44 (50-6). Högst konfidensnettotal registrerades för stadsplanering; +62 (62-0).

Nedan redovisas teknikkonsultföretagens förväntningar på orderlägets utveckling fördelat på delsektorer samt delsektorernas respektive andel av omsättningen under 2015 och 2016.

Teknikkonsulter	Januari 2017				
	Förväntningar (%)			Andel volym (%)	
Delsektorer	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Bostäder	50	45	5	14	12
Övriga hus	36	54	10	23	17
Industribyggnader	11	78	11	8	8
Infrastruktur	50	44	6	32	35
Övriga anläggningar	24	68	8	7	12
Miljö/utredningar	54	43	3	9	10
Stadsplanering	62	38	0	7	6
Totalt vägt	43 (46)	50 (52)	7 (2)	100	100

Tabell 4: Teknikkonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

I diagrammet nedan illustreras förväntningarna på infrastruktursektorn över tiden. Det är fortsatt positiva konfidensnetttotal.

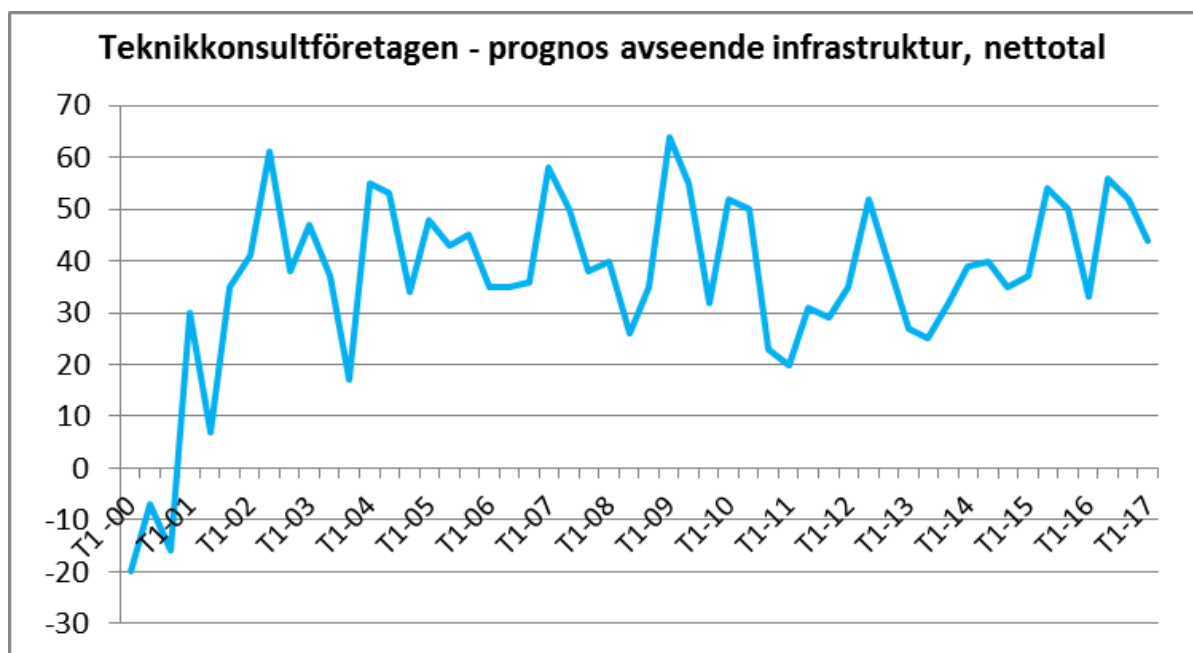

Diagram 10: Teknikkonsulternas förväntningar avseende infrastruktur om 6 månader.

Det goda orderläget syns nu också i teknikkonsulternas lönsamhet. Lönsamhetsutvecklingen under 2015 var svag, trots det goda orderläget i branschen. Men under 2016 har den stärkts. Den genomsnittliga rörelsemarginalen bland de medverkande företagen var hela 11,5 % under 2016. Det ska dock påpekas att detta är preliminära siffror, innan avskrivningar. Den genomsnittliga rörelsemarginalen lär vara lägre när boksluten för året summeras, men ändå väsentligt högre än branschens genomsnitt under 2015 som var 6,1 %. 52 % av de svarande företagen uppgav att rörelsemarginalen förbättrats under 2016 jämfört med 2015. 11 % sade att den försämrats. Vart tredje (34 %) företag tror att rörelsemarginalen förbättras under 2017 jämfört med 2016 och vart tionde (11 %) företag tror att den försämrats.

Bidragande faktorer bakom lönsamhetsförbättringen är, utöver det goda orderläget och höga beläggningsgraderna, även en förbättrad prisutveckling. Hälften (50 %) av de medverkande företagen uppgav att de höjt sina genomsnittsarvodena under 2016 medan vart tionde (10 %) företag att priserna sänkts. Under sista tertialet 2016 hade 49 % av företagen höjt priserna medan endast 4 % sänkt dem. Så trenden är klart positiv. Det är den fjärde raka undersökningen där det är fler företag som har höjt än sänkt priserna. Innan dess var det tio raka undersökningar med försämrad prisbild. En mätning av genomsnittsarvodena stödjer bilden om att de ökat, när man väger priser på företagens storlek.

Den genomsnittliga debiteringsgraden under 2016 var 78,3 %. 79,4 % under det sista tertialet. Vart tredje (33 %) företag tror att debiteringsgraden ökar under 2017, medan blott 2 % tror att den minskar.

Teknikkonsultföretagens omsättning under 2016 fördelades till 55 % på offentliga beställare och 45 % på privata beställare. 15 % av omsättningen genererades i utlandsuppdrag eller via utländska dotterbolag. Två av fem (39 %) av de tillfrågade företagen har inga utlandsuppdrag. Av de som har det tror 37 % på ökad export och 13 % tror på en minskning. Resterande företag tror på oförändrad volym av utlandsuppdrag.

Kompetensbristen är branschens största problem. Rekryteringsbehovet är fortsatt mycket stort bland teknikkonsulterna. Fler än fyra av fem (84 %) företag behöver nyanställa. Endast 4 % av de svarande tror på neddragningar. Detta ger nettotalet +80 (84-4), vilket är något lägre än det var i september då det var +91 (91-0). De mycket höga nettotalen är en följd av den rådande kompetensbristen i branschen.

Företagen lyckas inte fylla alla vakanser. En möjlighet, som företagen visar sig intresserade av att ta, är att erbjuda praktikplatser eller anställning till nyanlända med rätt yrkeskunskaper och utbildningar. Två av tre (65 %) företag uppger att de är intresserade av att erbjuda praktikplatser. Ungefär lika många (67 %) visar intresse för att anställa nyanlända.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

UTVECKLINGEN FÖR INDUSTRIKONSULTERNA

Industrikonsulternas orderläge förstärktes en aning mellan september och januari. Orderstocksindex steg till 125 från 124 under perioden. Förväntningarna på orderutvecklingen under första halvåret 2017 är positiva. Två av tre (64 %) företag tror att orderläget kommer att vara bättre i juli, jämfört med i januari. Endast 3 % tror på en försämring. Det ger konfidensnettotalet +61 (64-3), vilket är lägre än i januari, +66 (69-3), men fortfarande högt. Debiteringsgraden minskade dock. Den var i genomsnitt 77,3 % bland de medverkande företagen. Motsvarande siffra för 2015 var 77,8 %. Under tredje tertialet 2016 var debiteringsgraden i genomsnitt 77,9 %. Fler än hälften (53 %) av industrikonsulterna tror dock att debiteringsgraden ökar under 2017, medan ingen tror att den minskar.

Industrikonsulternas utveckling är starkt sammankopplad med hur det går för tillverkningsindustrin, som i sin tur är beroende både av hemmamarknaden och exportmarknaden. Efterfrågan från hemmamarknaden har varit god under 2016, medan det varit mer ovisst i övriga omvärlden. Brexit och det amerikanska presidentvalet har skapat en osäkerhet som kommer hänga kvar under en längre tid. Man vet dock inte hur detta kommer att påverka internationell handel. Konjunkturinstitutet rapporterade i sin senaste rapport² om ett ljus stämmningsläge bland hushåll och företag. Konfidensindikatorn för tillverkningsindustrin backade visserligen mellan december och januari, men då ska man veta att den ökade ännu mer mellan november och december. Orderläget sammanfattas som mycket starkt. Teknikföretagen redovisade i sin senaste rapport³ en splittrad bild. Efterfrågan ökar i vissa sektorer medan den minskar i andra. Starkast ökning registrerades i transportmedelsindustrin, både på hemmamarknaden och exportefterfrågan. Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande ökar och behovet av ingenjörer likaså. Sammantaget är nuläget bra men ovissheten i omvärlden gör det svårt att prognosticera hur exportefterfrågan kommer att utvecklas. Storbritannien och USA är viktiga marknader för Sverige. Eventuella handelshinder kommer förstås att påverka svensk tillverkningsindustris och industrikonsulternas marknad.

Diagrammet nedan visar orderstocksindex utveckling tillsammans med konfidenskurvans utveckling. Orderstocksindex fortsatte att stiga i den här mätningen medan konfidenskurvan svängde nedåt en aning. Båda kurvorna ligger dock kvar på mycket höga nivåer, vilket indikerar en bransch med ett bra orderläge och positiva förväntningar på årets utveckling.

---

² Konjunkturinstitutet, Konjunkturbarometern januari 2017

³ Teknikföretagens Barometer, 4:e kvartalet 2016

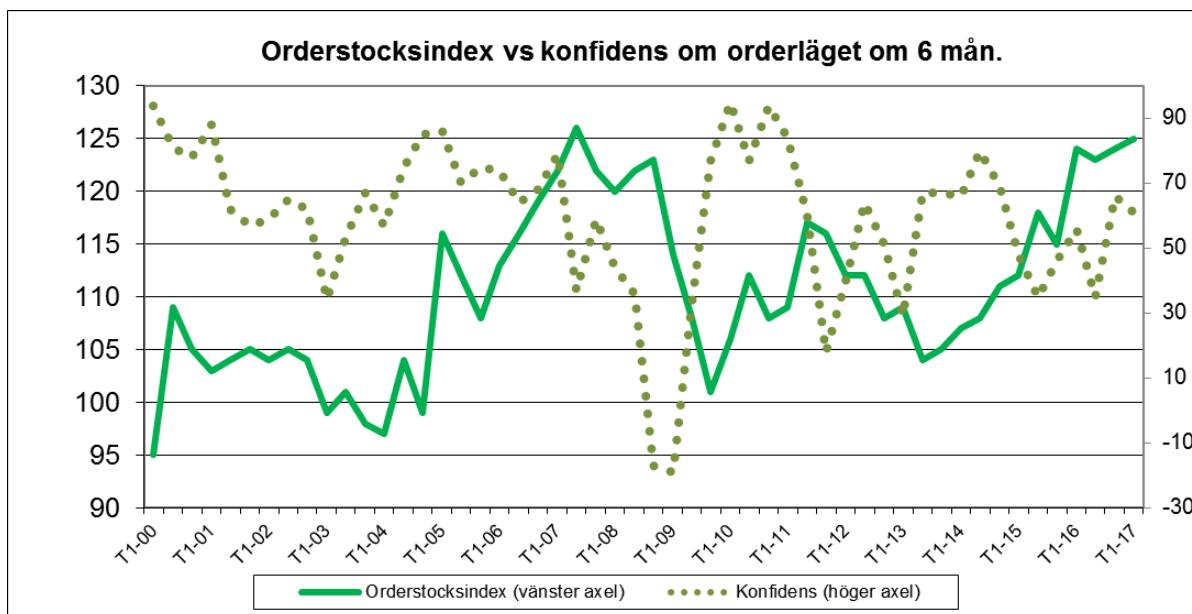

Diagram 11: Industrikonserterna, orderstock vs konfidens (förväntningar på orderläget om 6 månader)

I diagrammet nedan visas orderstocksindex tillsammans med beläggningsgraderna om 2, 3 och 6 månader.

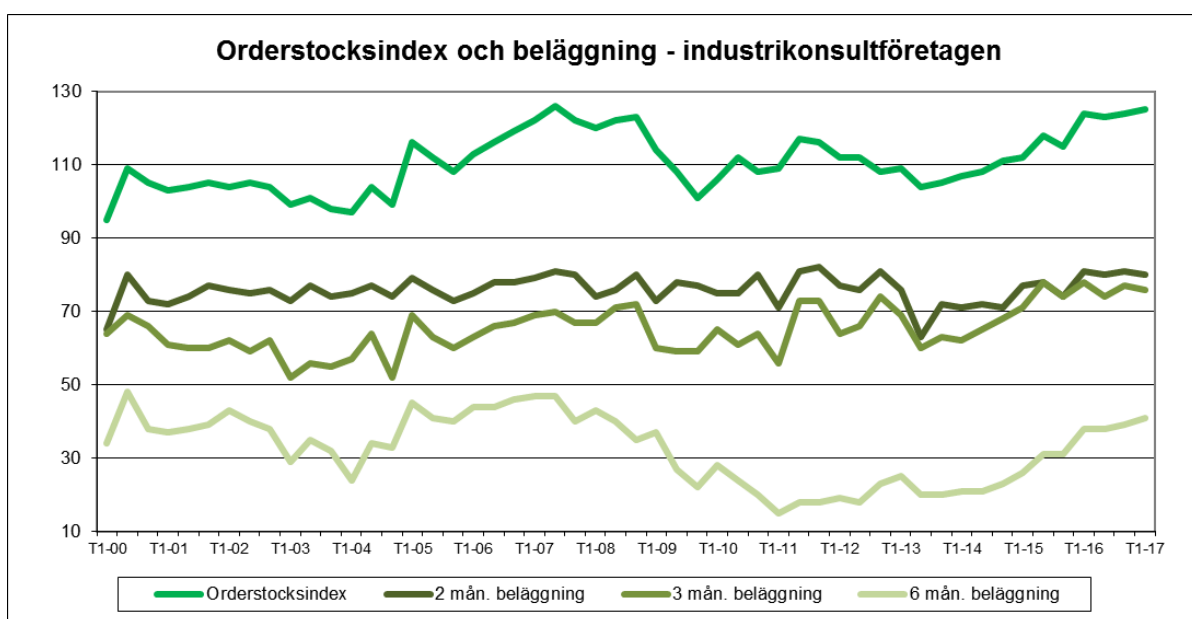

Diagram 12: Industrikonserterna, orderstock och beläggning (2, 3 och 6 månader)

Tabellen nedan visar företagens förväntningar på orderlägets utveckling fördelat på de olika delsektorerna och hur mycket respektive delsektor representerar den totala omsättningen. Förväntningarna är positiva på samtliga delsektorer.

Högst konfidensnetttotal redovisades för de två största delsektorerna; produktions- och processutveckling samt produktutveckling, som tillsammans representerade 48 % av industrikonsulternas omsättning under 2016. Där var konfidensnetttotalen +54 (54-0) respektive +52 (52-0). Även för uppdrag avseende information och utbildning var konfidensnetttotalen mycket högt; +41 (47-6).

Industrikonsulter		Januari 2017			
		Förväntningar (%)			Andel volym (%)
Delsektorer	Ökar	Oförändr.	Minskar	2015	2014
Produktions-/processutveckling	58	38	4	27	26
Produktutveckling	52	48	0	21	35
Teknisk IT	40	53	7	8	17
Information/utbildning	47	47	6	15	5
Annat	43	57	0	29	17
Totalt vägt	50 (58)	48 (41)	2 (1)	100	100

Tabell 5: Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på delsektorer.

Tabellen nedan visar förväntningarna fördelat på de olika kundsegmenten samt hur mycket respektive kundsegment representerar den totala omsättningen. De två största kundsegmenten under 2016 var tillverkning av fordon och transportmedel samt energi- och kraftindustrin. De representerade 17 % respektive 23 % av omsättningen.

Förväntningarna på orderutvecklingen är positiva för samtliga kundsegment. Högst konfidensnettotal redovisas för läkemedels- och kemiska industrin, +53 (53-0), tillverkning av fordon och transportmedel, +47 (53-6) samt andra kundsegment (+47 (47-0)).

Industrikonsulter		Januari 2017			
		Förväntningar (%)			Andel volym (%)
Kundsegment	Ökar	Oförändr.	Minskar	2016	2015
Gruvindustrin	37	63	0	5	6
Trä/massa/pappers ind	36	64	0	8	11
Läkemedels/kemiska ind	53	47	0	6	11
Livsmedelsindustrin	27	73	0	3	1
Metall/maskinindustrin					
- Metallindustri	18	82	0	6	2
- Maskinindustri	18	82	0	3	7
- Verkstadsindustri	37	63	0	11	9
Tillv el/optik/telekom prod	37	50	13	8	2
Tillv fordon/transp medel	53	41	6	17	25
Energi/kraft	42	47	11	23	14
Andra kundsegment	47	53	0	10	12
Totalt vägt	43 (48)	54 (45)	3 (7)	100	100

Tabell 6: Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling om 6 månader, fördelat på kundsegment.

Diagrammen nedan visar konfidenskurvornas utveckling för de olika delsektorerna. Trenden är vikande kurvor även om samtliga ligger kvar på relativt höga nivåer. Alla punkter över noll indikerar fler positiva än negativa företag.

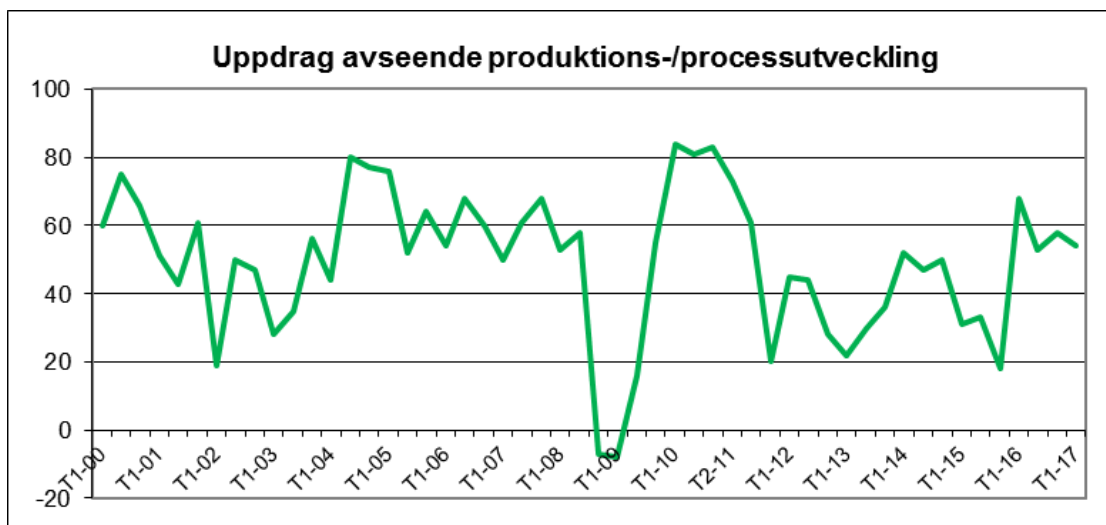

Diagram 13: Industrikonstulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende produktions- och processutveckling. Netttotal.

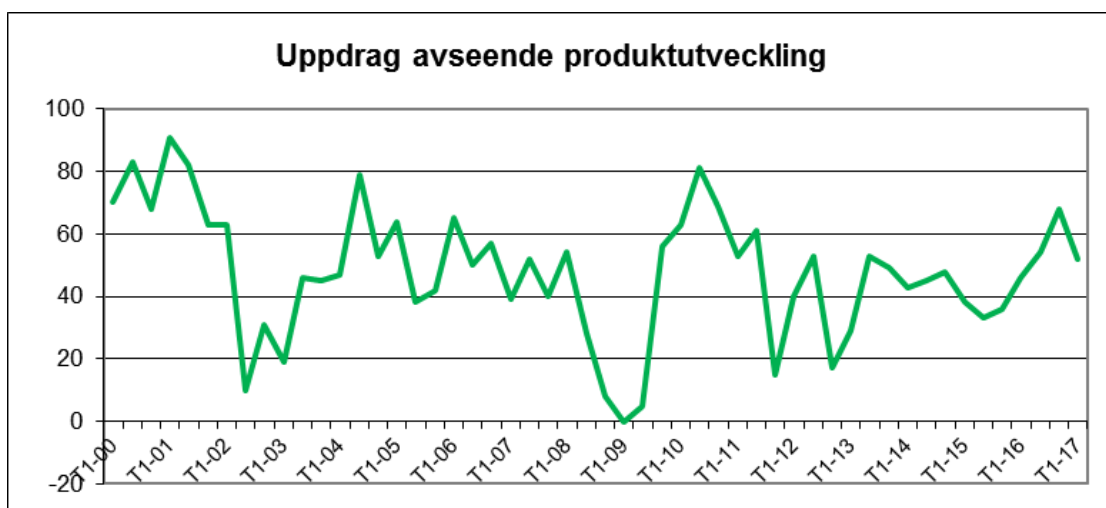

Diagram 14: Industrikonstulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende produktutveckling. Netttotal.

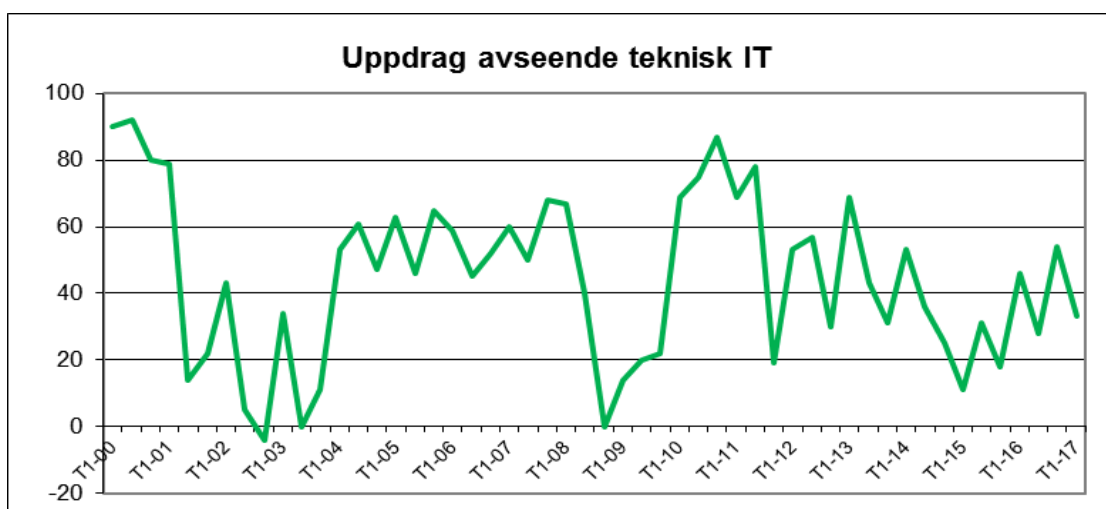

Diagram 15: Industrikonstulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende teknisk IT. Netttotal.

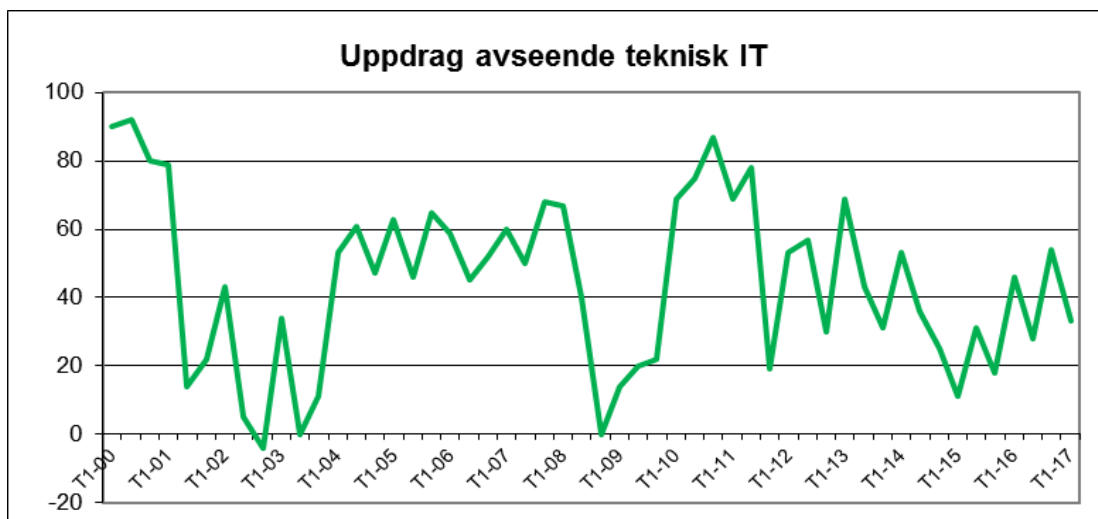

Diagram 16: Industrikonsulternas förväntningar på orderstockens utveckling för uppdrag avseende teknisk information/utbildning. Nettotal.

Lönsamheten förbättrades under 2016, även om ökningen var mindre än väntat. Den genomsnittliga rörelsemarginalen bland de medverkande företagen var 6,2 %. Det är dock preliminära siffror och i många fall innan avskrivningar. Under 2015 var rörelsemarginalen för industrikonsulterna 5,5 %. När boksluten för 2016 stängs lär rörelsemarginalen vara lite högre än så. Kanske kring 6 %.

Prisutvecklingen vände uppåt under 2016. Sammantaget för helåret var det fler företag som hade sänkt sina genomsnittsarvodena än de som höjt arvoden. 12 % uppger att de höjt priserna och 24 % att de sänkt dem. Men i denna och föregående mätning var andelen företag som höjt priserna större än de som sänkt dem. 23 % av företagen uppger i den här mätningen att de höjt arvoden mellan september och januari, medan 19 % sänkt dem. Detta ger nettotalet +4 (23-19). I september var det +20 (34-14). I en mätning av genomsnittsarvodena vägt på företagets storlek kan man konstatera att prisutvecklingen verkligen varit positiv under slutet av 2016, samtidigt som den var svag under början av året.

Industrikonsultföretagens omsättning under 2016 fördelades till 23 % på offentliga beställare och 77 % på privata beställare. 8 % av omsättningen genererades i utlandsuppdrag eller via utländska dotterbolag. Vart tredje medverkande företag hade inga utlandsuppdrag 2016. Av de som hade det tror vart femte (21 %) på en ökad volym uppdrag under 2017. Övriga tror på en oförändrad volym.

Kompetensbristen är fortfarande relativt stor bland industrikonsulterna. Tre av fyra (74 %) företag behöver nyanställa medan knappt vart tionde (8 %) tror på neddragning av personalstyrkan under 2017. Det ger nettotalet +66 (74-8), vilket är en hög notering om än den lägsta på två år. I föregående mätning var nettotalet +79 (79-0). Detta kan tyda på större osäkerhet kring orderutvecklingen i omvärlden, vilket kan medföra större försiktighet i rekryteringsplanerna. Samtidigt, förväntningarna svänger ofta uppåt och nedåt och faktum kvarstår att de flesta företagen indikerar rekryteringsbehov.

Industrikonsulterna är något försiktigare när det kommer till frågan om nyanlända, jämfört med arkitekt- och teknikkonsultföretagen. 43 % av industrikonsulterna svarade att de är intresserade av att ta emot nyanlända med rätt yrkeskunskaper och utbildningar på praktikplatser. 24 % är inte intresserade. 52 % av de svarande är intresserade av anställa nyanlända medan 18 % av företagen inte är intresserade.

För statistik över utvecklingen på regional nivå, se det regionala avsnittet.

SYSSELSÄTTNINGSLÄGET

Rekryteringsbehovet i branschen är fortsatt mycket stort. Fyra av fem (80 %) företag behöver anställa. Endast ett av tjugofem (4 %) tror på en neddragning av personalstyrkan. Det ger det sammantagna nettotalet av +76 (80-4). Motsvarande siffra i september var +85 (86-1). Fördelat på de olika verksamhetsområdena var nettotalen, som visar skillnaden mellan andelen företag som tror personalstyrkan växer minus de som tror att den minskar, högst för arkitekterna. Deras nettotal var +82 (82-0), mot +82 (85-3) i september. Teknikkonsulternas nettotal var +80 (84-4), mot +91 (91-0) i september. Industrikonsulternas nettotal var +66 (74-8), mot +79 (79-0).

Diagrammet nedan visar rekryteringsbehovets utveckling över tiden. Arkitekt- och teknikkonsultföretagen presenteras gemensamt.

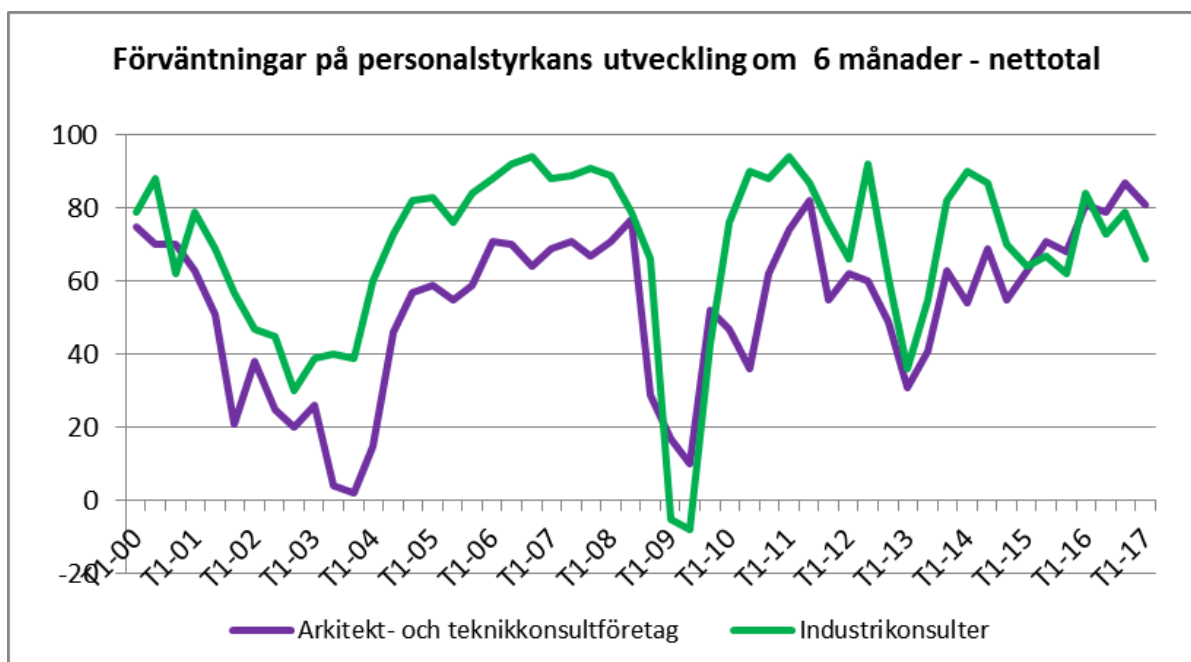

Diagram 17: Förväntningar på personalstyrkans utveckling om 6 månader. Teknikkonsulter och arkitekter tillsammans vs industriteknikkonsulter.

Diagrammet nedan visar kurvorna för arkitekter och teknikkonsulter var för sig. Kurvorna dalar visserligen men är fortfarande på nivåer där nästan alla företag signalerar rekryteringsbehov.

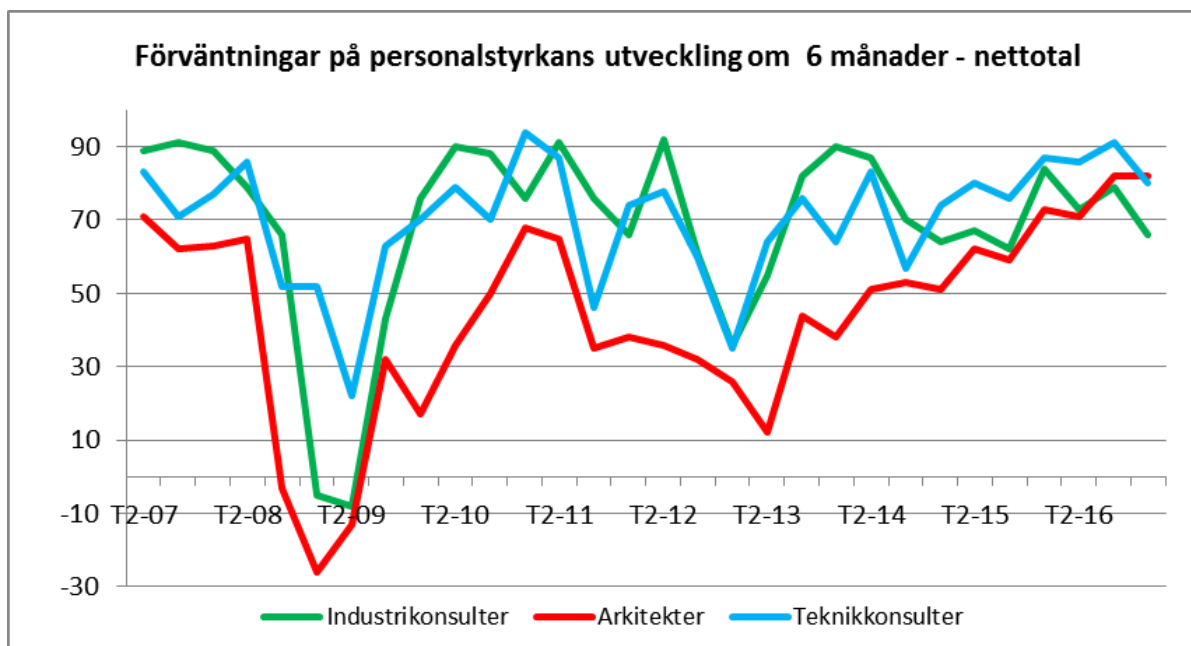

Diagram 18: Förväntningar på personalstyrkans utveckling om 6 månader. Teknikksulter, arkitekter var för sig samt industriteknikkonsulter.

Personalomsättningen i branschen är fortsatt hög. Högst personalomsättning under 2016, totalt sett, hade teknikksulterna där 25,3 % av personalstyrkan börjat och 14,3 % slutat under perioden. Totalt började eller slutade alltså 39,6 % av de anställda. För industriksulterna var det 20,7 % som börjat och 17,3 % som hade slutat under året, vilket ger totala personalomsättningen på 38,0 %. Hos arkitekterna började 22,5 % av de anställda under året och 11,0 % slutade, vilket ger en total personalomsättning på 33,5 %.

Personalomsättning (%)	Börjat	Slutat	Totalt
Industriksulter	20,7	17,3	38,0
Teknikksulter	25,3	14,3	39,6
Arkitekter	22,5	11,0	33,5

Sammanslaget för hela branschen var det alltså 24 % som började och 15 % som slutade under året, vilket ger en total personalomsättning på 39 %. Två av fem medarbetare i företagen har alltså börjat eller slutat under året.

Med kompetensbristen följer ökade personalkostnader. Personalomsättningen driver upp löneutvecklingen hos företagen. Under 2015 ökade de totala lönekostnaderna per anställd i branschen med hela 5,2 %. Siffrorna för 2016 har vi inte ännu, men de är sannolikt på liknande nivåer.

Ett möjligt sätt att få tillgång till mer kompetens är att rekrytera nyanlända med rätt yrkeskunskaper och utbildning. Företagen som medverkade i undersökningen uppvisade ett intresse för att erbjuda praktikplatser och anställa nyanlända. Sammantaget var 62 % av företagen intresserade av att erbjuda praktikplatser och 61 % intresserade av att anställa nyanlända. 15 % respektive 13 % av företagen var inte intresserade. Med rätt förutsättningar, språkutbildning och validering av betyg och examina, finns det alltså ett utbrett intresse för att ta tillvara på den kompetens som nyligen anlät.

REGIONAL STATISTIK

Det starka orderläget på riksnivå återspeglas givetvis även på regional nivå, men det finns skillnader runt om i landet. Orderstocksindex ökade för teknik konsulterna och industrikon sulterna men backade en aning för arkitekterna. Orderläget är dock mycket gott för alla tre verksamhetsområden. Förväntningarna på orderlägets utveckling är också fortsatt positiva. Rekryteringsbehovet är stort över hela sektorn, fyra av fem företag behöver anställa.

På regional nivå får företagen svara på hur orderläget och personalstyrkan utvecklats sedan senaste mätningen samt hur förväntningarna ser ut framöver. När det kommer till konfidensindikatorn, alltså hur företagen ser på orderutvecklingen framöver, så är det fortsatt högst tryck i storstadsregionerna; Stockholm, Göteborg och Malmö. Nästan lika positiva är företagen i Övre Norrland och Västra Götaland. I resterande regioner är man också i huvudsak positiva eller neutrala. Alltså fler företag tror på förbättrat orderläge än tvärtom. Rekryteringsbehovet är också utbrett över hela landet, och för samtliga verksamhetsområden. Allra störst är det, som vanligt, i storstadsregionerna. Men lika stort är det nästan i Västra Svealand, Västra Götaland och Östra Götaland. Ingen region eller verksamhetsområde uppvisar negativa förväntningar på personalstyrkans storlek.

Statistik på riksnivå, att jämföra med

För att kunna jämföra de regionala siffrorna med rikssnittet presenteras här kortfattat motsvarande siffror för rikssnittet och respektive verksamhetsområde. I diagrammen, som illustrerar förväntningarna på orderlägets utveckling, visas även kurvor för rikssnittet. Hur orderutvecklingen varit under den senaste perioden finns det inga motsvariga siffror för på nationell nivå. Där ställs frågan annorlunda och ligger till grund för orderstocksindex.

Förväntningarna på orderlägets utveckling, eller konfidensnetttotalen, var på riksnivå:

- Industrikon sulterna +61 (64-3)
- Teknik konsulterna +47 (53-6)
- Arkitekterna +54 (57-3)

Netttotalen över förväntad personalutveckling för kommande sex månader var på riksnivå:

- Industrikon sulterna +66 (74-8)
- Teknik konsulterna +80 (84-4)
- Arkitekterna +82 (82-0)

OM DEN REGIONALA STATISTIKEN

Statistiken visar hur företagen med verksamhet i respektive region svarat för respektive verksamhetsområde. Statistiken visas både i ett diagram och i tabellform. Underlaget för respektive region är i vissa fall väldigt litet. Därför ska statistiken ses som indikativ för läget i respektive region.

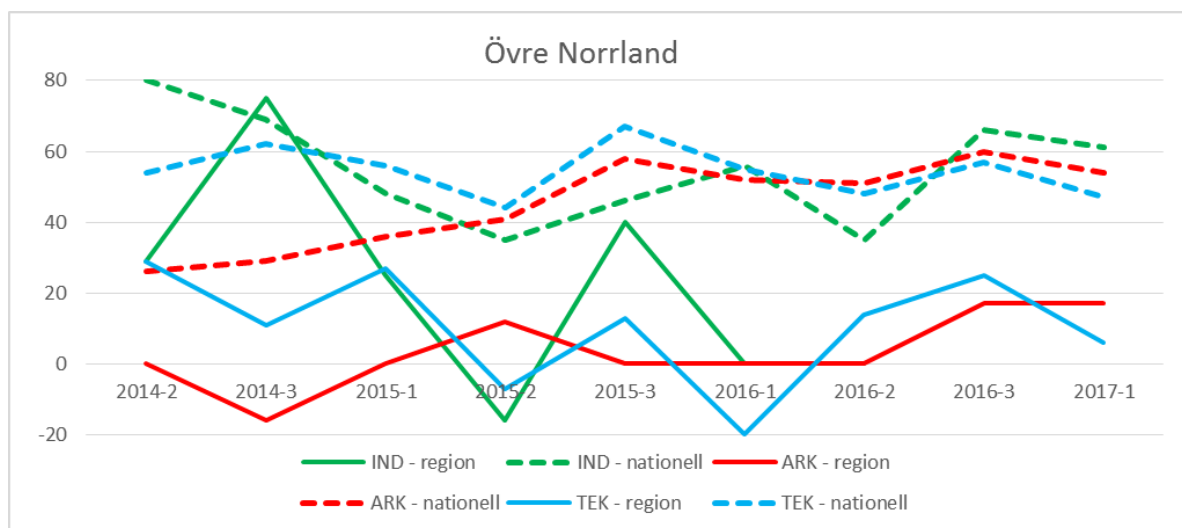
Om diagrammen

Konfidensindikator över förväntningarna på orderlägets utveckling om sex månader. Nettotal (skillnaden mellan andelen positiva och negativa företag) för regionen samt genomsnitt för riket; för arkitekter, industrikon sulter samt teknik konsulter.

Om tabellerna

Tabellen visar en sammanställning över hur företagen svarat för respektive verksamhetsområde i regionen. Nettotalet visar skillnaden mellan andelen som signalerar om en förbättring minus de som signalerar om försämring. Nettotalen över förväntningar på orderlägets utveckling illustreras i diagrammet ovan. I de fall antalet svarande anses ha varit för lågt redovisas inga siffror.

Övre Norrland (Lappland, Norrbotten, Västerbotten)

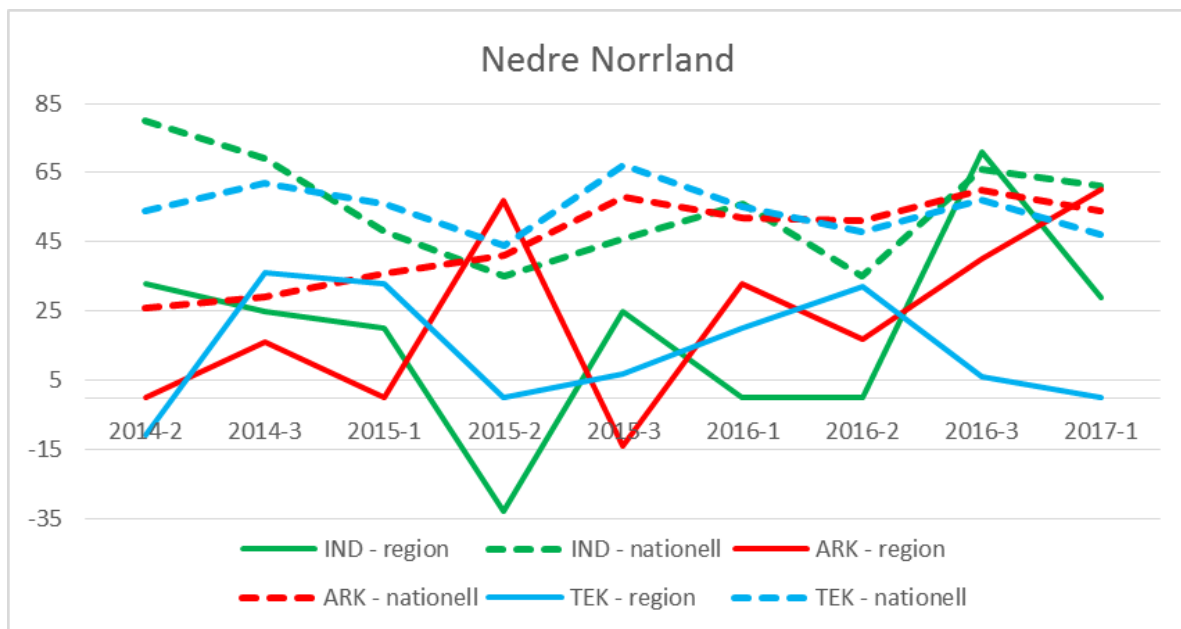

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Övre Norrland (Lappland, Norrbotten, Västerbotten)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto	Bättre	Oför	Sämre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	43%	57%	0%	43%	43%	57%	0%	43%	0%	83%	17%	-17%	33%	30%	17%	16%
2016 3				0%				0%	0%	100%	0%	0%	40%	60%	0%	40%
2016 2	20%	60%	20%	0%	20%	60%	20%	0%	17%	66%	17%	0%	0%	100%	0%	0%
2016 1	14%	72%	14%	0%	11%	78%	11%	0%	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%
2015 3	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%	11%	78%	11%	0%	30%	70%	0%	30%
2015 2					17%	50%	33%	-16%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%
2015 1	0%	100%	0%	0%	25%	75%	0%	25%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2014 3	20%	60%	20%	0%	75%	25%	0%	75%	25%	75%	0%	25%	100%	0%	0%	100%
2014 2	43%	57%	0%	43%	29%	71%	0%	29%	14%	86%	0%	14%	67%	33%	0%	67%
ARKITEKTER																
2017 1	0%	100%	0%	0%	17%	83%	0%	17%				0%				0%
2016 3	14%	86%	0%	14%	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%	17%	83%	0%	17%
2016 2	50%	50%	0%	50%	0%	100%	0%	0%	20%	80%	0%	20%	40%	40%	20%	20%
2016 1	0%	83%	17%	-17%	0%	100%	0%	0%				0%				0%
2015 3																
2015 2					12%	88%	0%	12%	14%	57%	29%	-15%	43%	57%	0%	43%
2015 1					0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	25%	75%	0%	25%
2014 3	20%	80%	0%	20%	17%	50%	33%	-16%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%
2014 2	0%	67%	33%	-33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	0%	100%	0%	0%	17%	83%	0%	17%	42%	58%	0%	42%	69%	31%	0%	69%
2016 3	31%	63%	6%	25%	25%	75%	0%	25%	43%	43%	14%	29%	60%	40%	0%	60%
2016 2	33%	34%	33%	0%	21%	72%	7%	14%	42%	41%	17%	25%	42%	33%	25%	17%
2016 1	12%	63%	25%	-13%	0%	80%	20%	-20%	23%	77%	0%	23%	29%	64%	7%	22%
2015 3	20%	53%	27%	-7%	19%	75%	6%	13%	20%	60%	20%	0%	45%	55%	0%	45%
2015 2					8%	77%	15%	-7%	50%	42%	8%	42%	54%	46%	0%	54%
2015 1	9%	82%	9%	0%	27%	73%	0%	27%	33%	67%	0%	33%	20%	80%	0%	20%
2014 3	22%	67%	11%	11%	11%	89%	0%	11%	37%	63%	0%	37%	50%	50%	0%	50%
2014 2	25%	75%	0%	25%	29%	71%	0%	29%	0%	100%	0%	0%	29%	71%	0%	29%

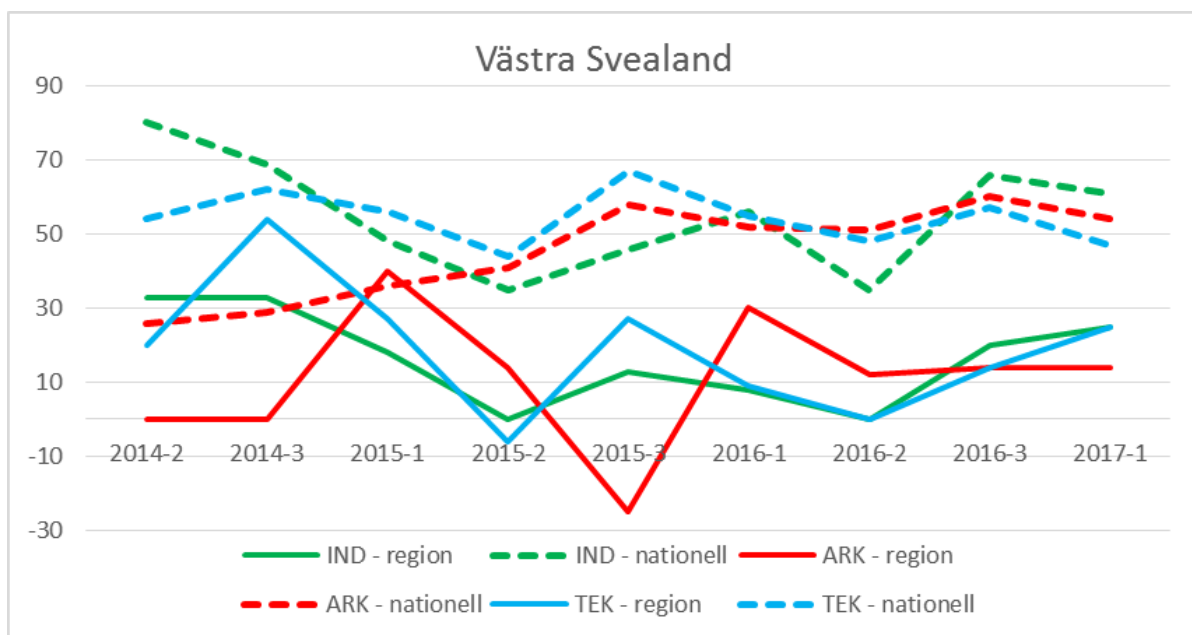
Nedre Norrland (Ångermanland, Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Gästrikland)

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Nedre Norrland (Ångermanland, Jämtland, Härjedalen, Medelpad, Gästrikland)																
Senaste mätperioden	Orderutveckling								Personaltutveckling							
	Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden			
	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	12%	88%	0%	12%	29%	71%	0%	29%	17%	73%	0%	17%	33%	67%	0%	33%
2016 3	29%	71%	0%	29%	71%	29%	0%	71%	0%	71%	29%	-29%	29%	71%	0%	29%
2016 2	29%	42%	29%	0%	14%	72%	14%	0%	20%	60%	20%	0%	20%	80%	0%	20%
2016 1	71%	29%	0%	71%	12%	76%	12%	0%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%
2015 3	17%	58%	25%	-8%	33%	59%	8%	25%	18%	64%	18%	0%	42%	58%	0%	42%
2015 2					0%	67%	33%	-33%	40%	60%	0%	40%	20%	80%	0%	20%
2015 1	33%	67%	0%	33%	40%	40%	20%	20%	20%	60%	20%	0%	40%	60%	0%	40%
2014 3	60%	40%	0%	60%	25%	75%	0%	25%	25%	50%	25%	0%	60%	40%	0%	60%
2014 2	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%	17%	83%	0%	17%	60%	40%	0%	60%
ARKITEKTER																
2017 1	60%	40%	0%	60%	60%	40%	0%	60%				0%				0%
2016 3	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%								
2016 2	20%	60%	20%	0%	20%	80%	0%	20%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2016 1	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%								
2015 3	18%	64%	18%	0%	42%	58%	0%	42%								
2015 2	40%	60%	0%	40%	20%	80%	0%	20%	0%	80%	20%	-20%	40%	60%	0%	40%
2015 1	20%	60%	20%	0%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2014 3	25%	50%	25%	0%	60%	40%	0%	60%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
2014 2	17%	83%	0%	17%	60%	40%	0%	60%	50%	50%	0%	50%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	21%	68%	11%	10%	11%	78%	11%	0%	33%	67%	0%	33%	39%	61%	0%	39%
2016 3	28%	72%	0%	28%	6%	94%	0%	6%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2016 2	25%	56%	19%	6%	38%	56%	6%	32%	33%	59%	8%	25%	46%	39%	15%	31%
2016 1	13%	75%	12%	1%	20%	80%	0%	20%	36%	64%	0%	36%	31%	69%	0%	31%
2015 3	21%	58%	21%	0%	20%	67%	13%	7%	40%	50%	10%	30%	70%	20%	10%	60%
2015 2					12%	76%	12%	0%	31%	54%	15%	16%	47%	46%	7%	40%
2015 1	17%	75%	8%	9%	33%	67%	0%	33%	36%	46%	18%	18%	45%	55%	0%	45%
2014 3	27%	55%	18%	9%	36%	64%	0%	36%	30%	50%	20%	10%	30%	70%	0%	30%
2014 2	10%	80%	10%	0%	0%	89%	11%	-11%	20%	70%	10%	10%	10%	80%	10%	0%

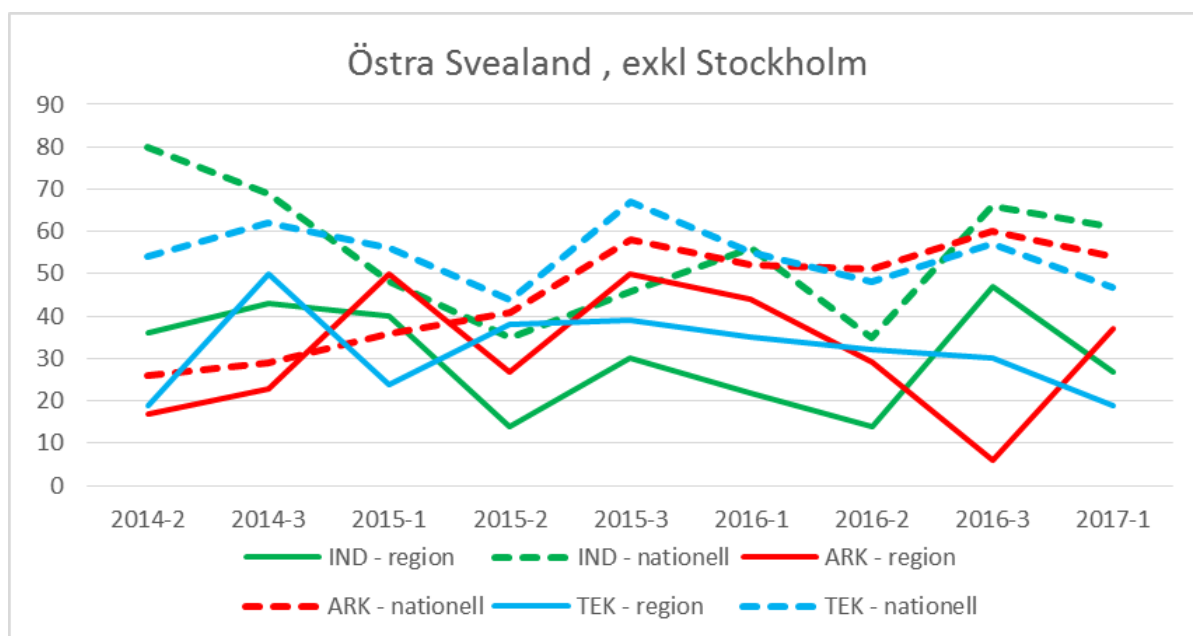
Västra Svealand (Dalarna, Värmland, Västmanland, Närke)

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Västra Svealand (Dalarna, Värmland, Västmanland, Närke)																
Senaste mätperioden	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	42%	58%	0%	42%	25%	75%	0%	25%	28%	29%	43%	-15%	62%	38%	0%	62%
2016 3	22%	67%	11%	11%	30%	60%	10%	20%	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%
2016 2	36%	55%	9%	27%	8%	84%	8%	0%	10%	80%	10%	0%	30%	70%	0%	30%
2016 1	8%	69%	23%	-15%	8%	92%	0%	8%	18%	55%	27%	-9%	36%	64%	0%	36%
2015 3	20%	73%	7%	13%	20%	73%	7%	13%	8%	84%	8%	0%	23%	77%	0%	23%
2015 2					8%	84%	8%	0%	22%	67%	11%	11%	44%	45%	11%	33%
2015 1	18%	73%	9%	9%	36%	46%	18%	18%	10%	30%	60%	-50%	33%	56%	11%	22%
2014 3	10%	90%	0%	10%	44%	45%	11%	33%	25%	50%	25%	0%	50%	38%	12%	38%
2014 2	22%	67%	11%	11%	33%	67%	0%	33%	33%	56%	11%	22%	56%	33%	11%	45%
ARKITEKTER																
2017 1	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	14%				0%				0%
2016 3	0%	100%	0%	0%	14%	86%	0%	14%				0%	0%	100%	0%	0%
2016 2	33%	67%	0%	33%	12%	88%	0%	12%	20%	80%	0%	20%	0%	100%	0%	0%
2016 1	25%	75%	0%	25%	30%	70%	0%	30%				0%				0%
2015 3																
2015 2					14%	86%	0%	14%	40%	60%	0%	40%	43%	57%	0%	43%
2015 1	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2014 3	0%	100%	0%	0%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%	0%	100%	0%	0%
2014 2	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	14%	81%	5%	9%	25%	75%	0%	25%	44%	50%	6%	38%	53%	47%	0%	53%
2016 3	18%	77%	5%	13%	19%	76%	5%	14%	44%	56%	0%	44%	67%	33%	0%	67%
2016 2	11%	83%	6%	5%	17%	66%	17%	0%	20%	73%	7%	13%	50%	36%	14%	36%
2016 1	27%	68%	5%	22%	14%	81%	5%	9%	30%	65%	5%	25%	45%	50%	5%	40%
2015 3	18%	76%	6%	12%	32%	63%	5%	27%	36%	55%	9%	27%	73%	18%	9%	64%
2015 2					6%	82%	12%	-6%	40%	53%	7%	33%	50%	50%	0%	50%
2015 1	7%	93%	0%	7%	27%	73%	0%	27%	21%	72%	7%	14%	31%	69%	0%	31%
2014 3	23%	54%	23%	0%	54%	46%	0%	54%	10%	70%	20%	-10%	40%	50%	10%	30%
2014 2	9%	82%	9%	0%	20%	80%	0%	20%	30%	70%	0%	30%	50%	50%	0%	50%

Östra Svealand, exklusive Stockholm (Uppland, Södermanland)

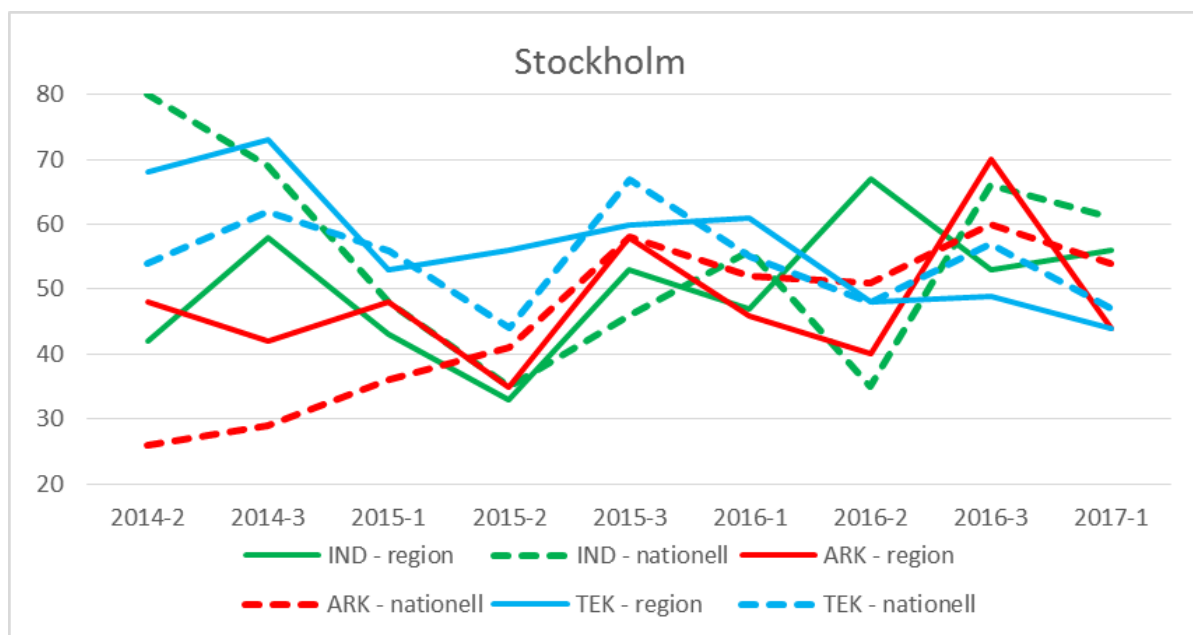
Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Östra Svealand , exkl Stockholm (Uppland, Södermanland)

	Orderutveckling								Personaltutveckling							
	Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden			
	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	33%	60%	7%	26%	27%	73%	0%	27%	20%	70%	10%	10%	60%	40%	0%	60%
2016 3	38%	58%	5%	33%	47%	53%	0%	47%	36%	46%	18%	18%	46%	54%	0%	46%
2016 2	29%	71%	0%	29%	14%	86%	0%	14%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2016 1	18%	76%	6%	12%	29%	64%	7%	22%	13%	87%	0%	13%	23%	77%	0%	23%
2015 3	24%	76%	0%	24%	30%	70%	0%	30%	17%	83%	0%	17%	33%	67%	0%	33%
2015 2					14%	86%	0%	14%	22%	78%	0%	22%	22%	78%	0%	22%
2015 1	50%	42%	8%	42%	40%	60%	0%	40%	29%	71%	0%	29%	33%	67%	0%	33%
2014 3	17%	83%	0%	17%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%	75%	25%	0%	75%
2014 2	22%	78%	0%	22%	36%	64%	0%	36%	38%	62%	0%	38%	37%	50%	13%	24%
ARKITEKTER																
2017 1	38%	62%	0%	38%	37%	63%	0%	37%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%
2016 3	29%	59%	12%	17%	25%	56%	19%	6%	17%	83%	0%	17%	25%	63%	12%	13%
2016 2	76%	24%	0%	76%	29%	71%	0%	29%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%
2016 1	50%	50%	0%	50%	44%	56%	0%	44%	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%
2015 3	47%	48%	5%	42%	50%	50%	0%	50%	36%	64%	0%	36%	45%	55%	0%	45%
2015 2					37%	53%	10%	27%	40%	50%	10%	30%	70%	30%	0%	70%
2015 1	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%	62%	38%	0%	62%	37%	63%	0%	37%
2014 3	33%	67%	0%	33%	23%	77%	0%	23%	29%	71%	0%	29%	50%	50%	0%	50%
2014 2	50%	50%	0%	50%	17%	83%	0%	17%	25%	75%	0%	25%	33%	67%	0%	33%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	26%	74%	0%	26%	23%	73%	4%	19%	43%	57%	0%	43%	33%	67%	0%	33%
2016 3	29%	71%	0%	29%	30%	70%	0%	30%	52%	48%	0%	52%	67%	33%	0%	67%
2016 2	33%	67%	0%	33%	32%	68%	0%	32%	33%	67%	0%	33%	50%	50%	0%	50%
2016 1	36%	64%	0%	36%	39%	57%	4%	35%	22%	69%	9%	13%	54%	41%	5%	49%
2015 3	28%	68%	4%	24%	43%	53%	4%	39%	31%	56%	13%	18%	59%	41%	0%	59%
2015 2					46%	46%	8%	38%	45%	35%	20%	25%	46%	46%	8%	38%
2015 1	25%	71%	4%	21%	28%	68%	4%	24%	31%	56%	13%	18%	39%	55%	6%	33%
2014 3	38%	56%	6%	32%	50%	50%	0%	50%	31%	69%	0%	31%	46%	46%	8%	38%
2014 2	31%	63%	6%	25%	19%	81%	0%	19%	31%	69%	0%	31%	31%	69%	0%	31%

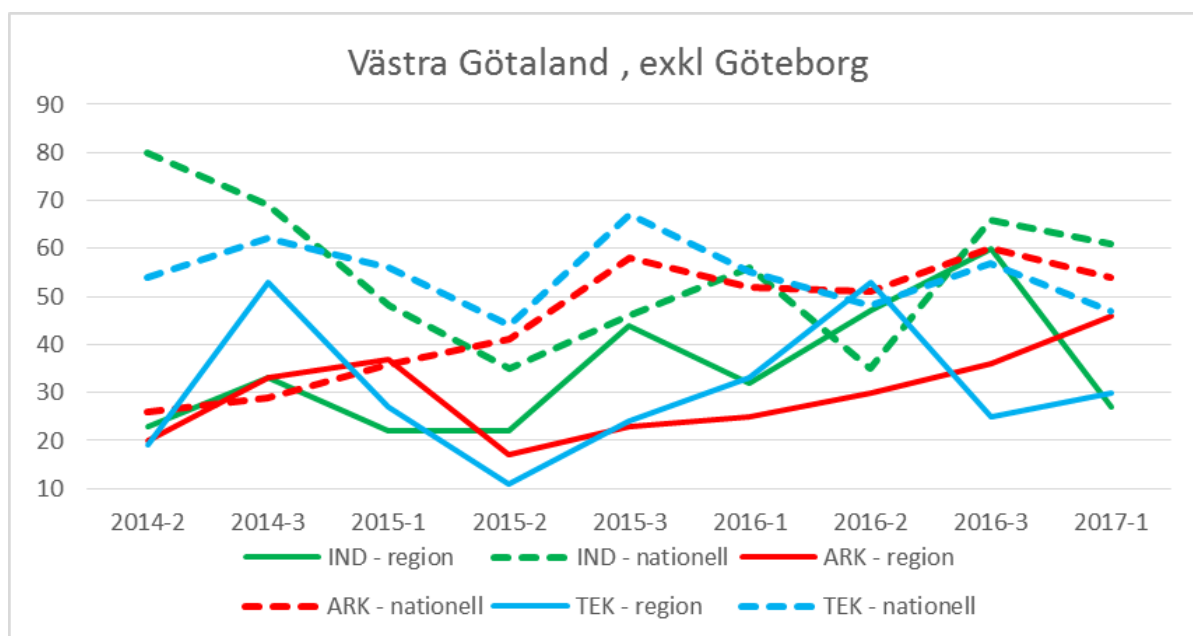
Stockholm

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Stockholm																
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	50%	39%	11%	39%	56%	44%	0%	56%	58%	34%	8%	50%	77%	23%	0%	77%
2016 3	53%	47%	0%	53%	60%	33%	7%	53%	60%	33%	7%	53%	75%	25%	0%	75%
2016 2	57%	43%	0%	57%	67%	33%	0%	67%	60%	40%	0%	60%	76%	24%	0%	76%
2016 1	35%	65%	0%	35%	47%	53%	0%	47%	44%	37%	19%	25%	80%	20%	0%	80%
2015 3	53%	47%	0%	53%	53%	47%	0%	53%	64%	29%	7%	57%	67%	33%	0%	67%
2015 2					33%	67%	0%	33%	60%	40%	0%	60%	90%	10%	0%	46%
2015 1	44%	45%	11%	33%	43%	57%	0%	43%	62%	25%	13%	49%	86%	14%	0%	86%
2014 3	57%	36%	7%	50%	58%	42%	0%	58%	44%	45%	11%	33%	78%	0%	22%	56%
2014 2	31%	61%	8%	23%	42%	58%	0%	42%	50%	50%	0%	50%	73%	18%	9%	64%
ARKITEKTER																
2017 1	54%	46%	0%	54%	44%	56%	0%	44%	68%	32%	0%	68%	67%	33%	0%	67%
2016 3	71%	25%	4%	67%	70%	30%	0%	70%	63%	26%	11%	52%	73%	27%	0%	73%
2016 2	63%	37%	0%	63%	44%	52%	4%	40%	54%	35%	11%	43%	73%	23%	4%	69%
2016 1	55%	41%	4%	51%	46%	54%	0%	46%	63%	29%	8%	55%	83%	17%	0%	83%
2015 3	55%	45%	0%	55%	58%	42%	0%	58%	44%	48%	8%	36%	54%	46%	0%	54%
2015 2					46%	43%	11%	35%	44%	40%	16%	28%	73%	23%	4%	69%
2015 1	58%	38%	4%	54%	52%	44%	4%	48%	61%	35%	4%	57%	52%	39%	9%	43%
2014 3	40%	56%	4%	36%	42%	58%	0%	42%	54%	33%	13%	41%	42%	54%	4%	38%
2014 2	62%	38%	0%	62%	48%	52%	0%	48%	69%	23%	8%	61%	58%	42%	0%	58%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	37%	63%	0%	37%	47%	50%	3%	44%	50%	38%	12%	38%	78%	19%	3%	75%
2016 3	39%	61%	0%	39%	49%	51%	0%	49%	57%	30%	13%	44%	90%	10%	0%	90%
2016 2	62%	38%	0%	62%	48%	52%	0%	48%	52%	39%	9%	43%	78%	22%	0%	78%
2016 1	51%	49%	0%	51%	61%	39%	0%	61%	64%	33%	3%	61%	82%	18%	0%	82%
2015 3	53%	38%	9%	44%	63%	34%	3%	60%	54%	35%	11%	43%	76%	24%	0%	76%
2015 2					59%	38%	3%	56%	62%	25%	13%	49%	81%	19%	0%	81%
2015 1	8%	92%	0%	8%	53%	47%	0%	53%	60%	40%	0%	60%	76%	24%	0%	76%
2014 3	56%	44%	0%	56%	73%	27%	0%	73%	50%	41%	9%	41%	77%	23%	0%	77%
2014 2	70%	26%	4%	66%	68%	32%	0%	68%	61%	35%	4%	57%	75%	25%	0%	75%

Västra Götaland, exklusive Göteborg (Dalsland, Bohuslän, Västergötland)

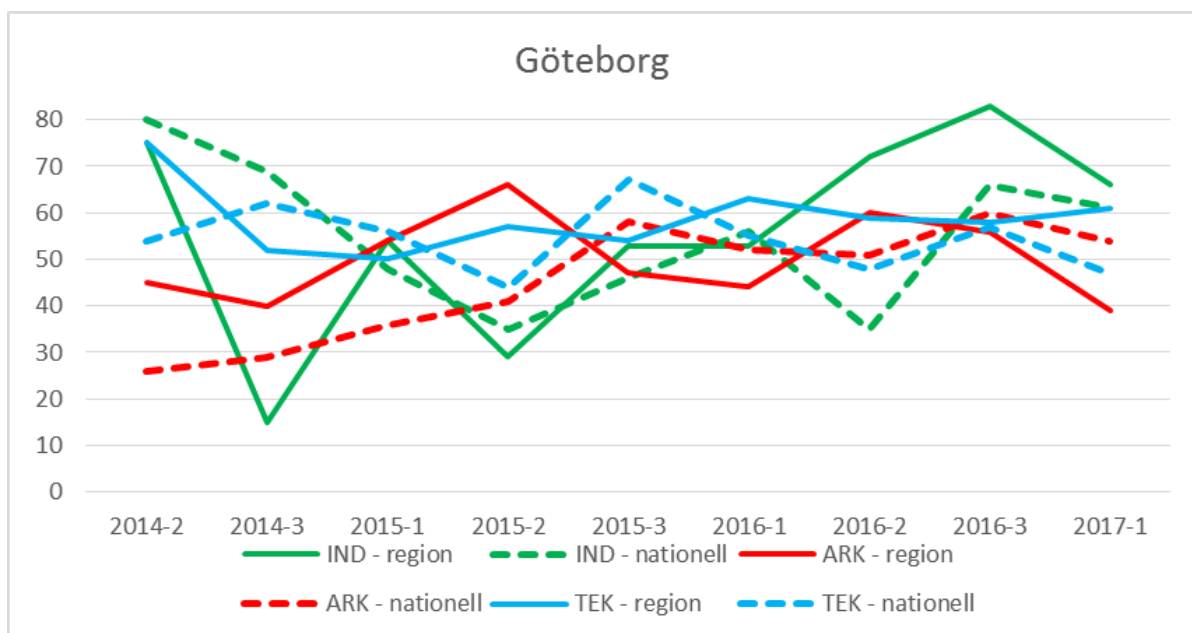

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Västra Götaland , exkl Göteborg (Dalsland, Bohuslän, Västergötland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden			
	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto	Bättre	Oför	Sämlre	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	42%	53%	5%	37%	33%	61%	6%	27%	42%	58%	0%	42%	50%	50%	0%	50%
2016 3	67%	33%	0%	67%	60%	40%	0%	60%	54%	46%	0%	54%	54%	46%	0%	54%
2016 2	53%	40%	7%	46%	47%	53%	0%	47%	45%	55%	0%	45%	42%	58%	0%	42%
2016 1	41%	53%	6%	35%	38%	56%	6%	32%	50%	50%	0%	50%	76%	24%	0%	76%
2015 3	33%	61%	8%	25%	44%	56%	0%	44%	50%	44%	6%	44%	44%	56%	0%	44%
2015 2					29%	64%	7%	22%	33%	67%	0%	33%	46%	46%	8%	38%
2015 1	30%	70%	0%	30%	22%	78%	0%	22%	29%	71%	0%	29%	50%	50%	0%	50%
2014 3	29%	71%	0%	29%	50%	33%	17%	33%	25%	50%	25%	0%	50%	25%	25%	25%
2014 2	46%	31%	23%	23%	31%	61%	8%	23%	33%	59%	8%	25%	33%	59%	8%	25%
ARKITEKTER																
2017 1	36%	64%	0%	36%	46%	54%	0%	46%	14%	86%	0%	14%	29%	71%	0%	29%
2016 3	36%	64%	0%	36%	36%	64%	0%	36%	20%	80%	0%	20%	17%	83%	0%	17%
2016 2	50%	50%	0%	50%	30%	70%	0%	30%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2016 1	27%	73%	0%	27%	25%	75%	0%	25%								0%
2015 3	33%	59%	8%	25%	23%	77%	0%	23%					20%	80%	0%	20%
2015 2					25%	67%	8%	17%	0%	86%	14%	-14%	43%	57%	0%	43%
2015 1	11%	78%	11%	0%	37%	63%	0%	37%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	0%
2014 3	17%	83%	0%	17%	33%	67%	0%	33%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%
2014 2	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	23%	73%	4%	19%	30%	70%	0%	30%	38%	52%	10%	28%	50%	50%	0%	50%
2016 3	35%	65%	0%	35%	25%	75%	0%	25%	53%	42%	5%	48%	45%	55%	0%	45%
2016 2	32%	68%	0%	32%	53%	47%	0%	53%	25%	69%	6%	19%	44%	56%	0%	44%
2016 1	31%	65%	4%	27%	37%	59%	4%	33%	22%	69%	9%	13%	48%	52%	0%	48%
2015 3	24%	76%	0%	24%	24%	76%	0%	24%	33%	50%	17%	16%	42%	58%	0%	42%
2015 2					28%	55%	17%	11%	57%	43%	0%	57%	46%	54%	0%	46%
2015 1	32%	63%	5%	27%	27%	73%	0%	27%	30%	65%	5%	25%	37%	63%	0%	37%
2014 3	33%	54%	13%	20%	53%	47%	0%	53%	0%	100%	0%	0%	10%	90%	0%	10%
2014 2	27%	66%	7%	20%	19%	81%	0%	19%	8%	92%	0%	8%	14%	86%	0%	14%

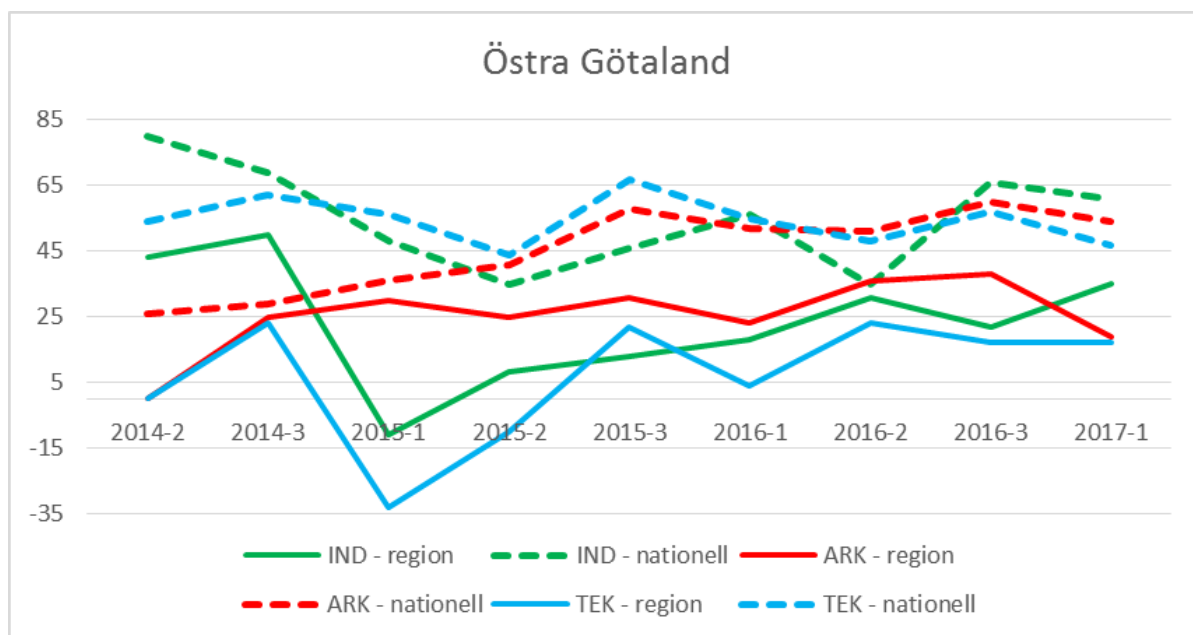
Göteborg

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Göteborg																
Senaste mätperioden	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	59%	36%	5%	54%	71%	24%	5%	66%	42%	32%	16%	26%	79%	21%	0%	79%
2016 3	74%	26%	0%	74%	83%	17%	0%	83%	84%	5%	11%	73%	95%	5%	0%	95%
2016 2	61%	33%	6%	55%	72%	28%	0%	72%	67%	22%	11%	56%	72%	22%	6%	66%
2016 1	50%	45%	5%	45%	53%	47%	0%	53%	78%	11%	11%	67%	76%	24%	0%	76%
2015 3	33%	61%	6%	27%	53%	47%	0%	53%	60%	35%	5%	55%	75%	20%	5%	70%
2015 2					36%	57%	7%	29%	58%	42%	0%	58%	58%	42%	0%	58%
2015 1	38%	62%	0%	38%	54%	46%	0%	54%	50%	33%	17%	33%	67%	33%	0%	67%
2014 3	57%	43%	0%	57%	23%	69%	8%	15%	67%	33%	0%	67%	83%	9%	8%	75%
2014 2	61%	28%	11%	50%	75%	25%	0%	75%	61%	28%	11%	50%	78%	11%	11%	67%
ARKITEKTER																
2017 1	50%	50%	0%	50%	39%	61%	0%	39%	67%	33%	0%	67%	67%	33%	0%	67%
2016 3	56%	44%	0%	56%	56%	44%	0%	56%	67%	33%	0%	67%	57%	43%	0%	57%
2016 2	75%	25%	0%	75%	60%	40%	0%	60%	70%	30%	0%	70%	54%	46%	0%	54%
2016 1	50%	50%	0%	50%	44%	56%	0%	44%	50%	50%	0%	50%	75%	25%	0%	75%
2015 3	60%	40%	0%	60%	47%	53%	0%	47%	42%	50%	8%	34%	50%	50%	0%	50%
2015 2					73%	20%	7%	66%	42%	50%	8%	34%	46%	54%	0%	46%
2015 1	55%	45%	0%	55%	54%	46%	0%	54%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2014 3	44%	56%	0%	44%	40%	60%	0%	40%	37%	63%	0%	37%	37%	63%	0%	37%
2014 2	78%	22%	0%	78%	56%	33%	11%	45%	14%	57%	29%	-15%	62%	38%	0%	62%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	65%	32%	3%	62%	61%	39%	0%	61%	78%	13%	9%	69%	74%	23%	3%	71%
2016 3	63%	34%	3%	60%	58%	42%	0%	58%	74%	19%	7%	67%	79%	21%	0%	79%
2016 2	68%	32%	0%	68%	59%	41%	0%	59%	67%	28%	5%	62%	91%	9%	0%	91%
2016 1	72%	25%	3%	69%	66%	31%	3%	63%	53%	40%	7%	46%	80%	20%	0%	80%
2015 3	55%	36%	9%	46%	59%	36%	5%	54%	55%	25%	20%	35%	70%	25%	5%	65%
2015 2					61%	35%	4%	57%	61%	30%	9%	52%	78%	22%	0%	78%
2015 1	50%	41%	9%	41%	50%	50%	0%	50%	58%	32%	10%	48%	79%	16%	5%	74%
2014 3	33%	48%	19%	14%	52%	48%	0%	52%	47%	42%	11%	36%	55%	39%	6%	49%
2014 2	41%	45%	14%	27%	75%	25%	0%	75%	38%	57%	5%	33%	62%	38%	0%	62%

Östra Götaland (Östergötland, Småland, Gotland, Öland)

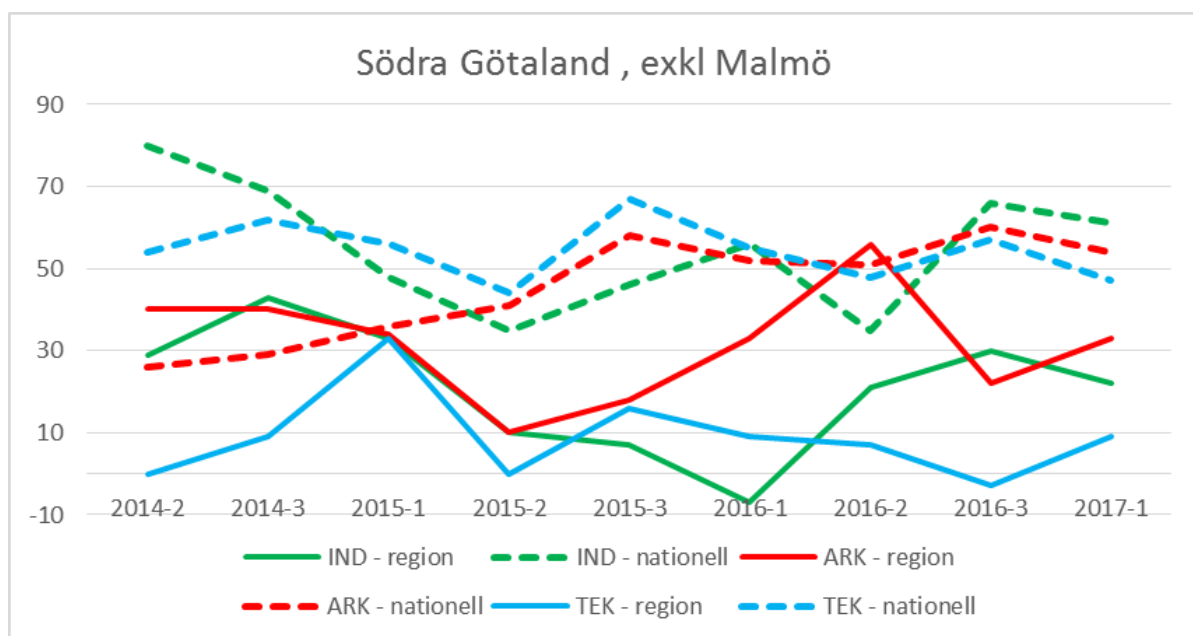

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Östra Götaland (Östergötland, Småland, Gotland, Öland)

	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	28%	72%	0%	28%	35%	65%	0%	35%	14%	79%	7%	7%	25%	75%	0%	25%
2016 3	33%	60%	7%	26%	29%	64%	7%	22%	23%	69%	8%	15%	42%	50%	8%	34%
2016 2	14%	79%	7%	7%	31%	69%	0%	31%	27%	73%	0%	27%	27%	66%	7%	20%
2016 1	20%	80%	0%	20%	18%	82%	0%	18%	55%	36%	9%	46%	40%	60%	0%	40%
2015 3	23%	69%	8%	15%	20%	73%	7%	13%	18%	73%	9%	9%	18%	73%	9%	9%
2015 2					8%	92%	0%	8%	18%	64%	18%	0%	18%	73%	9%	9%
2015 1	0%	100%	0%	0%	0%	89%	11%	-11%	30%	70%	0%	30%	20%	70%	10%	10%
2014 3	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%	29%	57%	14%	15%
2014 2	50%	50%	0%	50%	43%	57%	0%	43%	44%	45%	11%	33%	44%	45%	11%	33%
ARKITEKTER																
2017 1	19%	75%	6%	13%	25%	69%	6%	19%	33%	67%	0%	33%	22%	78%	0%	22%
2016 3	20%	73%	7%	13%	38%	62%	0%	38%	22%	67%	11%	11%	44%	56%	0%	44%
2016 2	57%	43%	0%	57%	36%	64%	0%	36%	0%	80%	20%	-20%	43%	57%	0%	43%
2016 1	33%	56%	11%	22%	29%	65%	6%	23%	17%	66%	17%	0%	50%	50%	0%	50%
2015 3	19%	69%	12%	7%	31%	69%	0%	31%	0%	86%	14%	-14%	12%	76%	12%	0%
2015 2					33%	59%	8%	25%	67%	33%	0%	67%	62%	38%	0%	62%
2015 1	40%	50%	10%	30%	30%	70%	0%	30%	29%	71%	0%	29%	43%	57%	0%	43%
2014 3	30%	50%	20%	10%	25%	75%	0%	25%	25%	75%	0%	25%	25%	75%	0%	25%
2014 2	60%	40%	0%	60%	17%	66%	17%	0%	17%	83%	0%	17%	20%	80%	0%	20%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	19%	75%	6%	13%	25%	69%	6%	19%	30%	65%	5%	25%	40%	60%	0%	40%
2016 3	26%	61%	13%	13%	17%	83%	0%	17%	42%	47%	11%	31%	50%	50%	0%	50%
2016 2	13%	67%	20%	-7%	23%	77%	0%	23%	58%	34%	8%	50%	58%	34%	8%	50%
2016 1	22%	74%	4%	18%	14%	76%	10%	4%	23%	73%	4%	19%	55%	45%	0%	55%
2015 3	19%	75%	6%	13%	22%	78%	0%	22%	45%	55%	0%	45%	46%	54%	0%	46%
2015 2					16%	58%	26%	-10%	53%	47%	0%	53%	40%	53%	7%	33%
2015 1	23%	71%	6%	17%	33%	67%	0%	33%	27%	66%	7%	20%	40%	60%	0%	40%
2014 3	8%	84%	8%	0%	31%	61%	8%	23%	10%	80%	10%	0%	27%	73%	0%	27%
2014 2	15%	85%	0%	15%	0%	100%	0%	0%	17%	75%	8%	9%	25%	67%	8%	17%

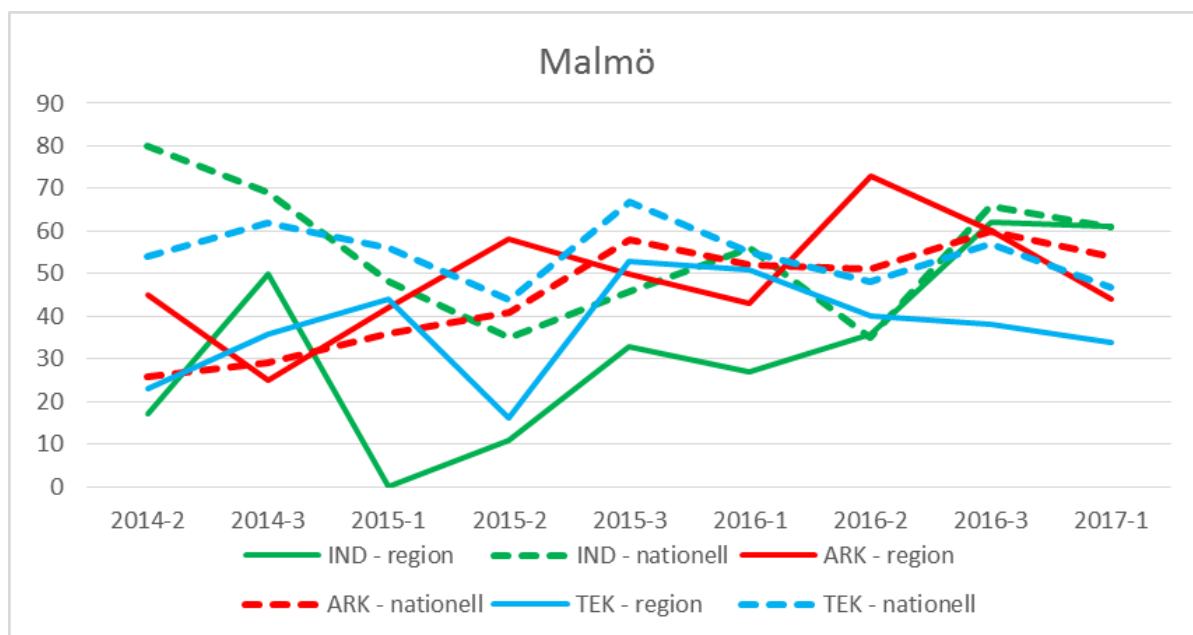
Södra Götaland, exklusive Malmö (Halland, Skåne, Blekinge)

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Södra Götaland , exkl Malmö (Halland, Skåne, Blekinge)																
Senaste mätperioden	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	29%	64%	7%	22%	29%	64%	7%	22%	20%	70%	10%	10%	30%	60%	10%	20%
2016 3	9%	82%	9%	0%	30%	70%	0%	30%	33%	67%	0%	33%	22%	78%	0%	22%
2016 2	21%	72%	7%	14%	21%	79%	0%	21%	0%	83%	17%	-17%	25%	58%	17%	8%
2016 1	21%	72%	7%	14%	8%	77%	15%	-7%	27%	55%	18%	9%	18%	82%	0%	18%
2015 3	7%	80%	13%	-6%	14%	79%	7%	7%	25%	58%	17%	8%	8%	75%	17%	-9%
2015 2					10%	90%	0%	10%	22%	67%	11%	11%	33%	56%	11%	22%
2015 1	12%	88%	0%	12%	33%	67%	0%	33%	14%	86%	0%	14%	50%	50%	0%	50%
2014 3	14%	86%	0%	14%	57%	29%	14%	43%	0%	100%	0%	0%	80%	0%	20%	60%
2014 2	44%	56%	0%	44%	29%	71%	0%	29%	33%	45%	22%	11%	37%	63%	0%	37%
ARKITEKTER																
2017 1	31%	69%	0%	31%	33%	67%	0%	33%	22%	78%	0%	22%	33%	67%	0%	33%
2016 3	33%	67%	0%	33%	29%	64%	7%	22%	25%	75%	0%	25%	37%	63%	0%	37%
2016 2	53%	47%	0%	53%	56%	44%	0%	56%	40%	50%	10%	30%	27%	73%	0%	27%
2016 1	38%	54%	8%	30%	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%
2015 3	38%	62%	0%	38%	18%	82%	0%	18%	40%	60%	0%	40%	0%	100%	0%	0%
2015 2					20%	70%	10%	10%	12%	88%	0%	12%	50%	50%	0%	50%
2015 1	30%	50%	20%	10%	42%	50%	8%	34%	14%	72%	14%	0%	17%	83%	0%	17%
2014 3	20%	80%	0%	20%	40%	60%	0%	40%	44%	56%	0%	44%	11%	89%	0%	11%
2014 2	33%	50%	17%	16%	40%	60%	0%	40%	50%	50%	0%	50%	25%	75%	0%	25%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	4%	83%	13%	-9%	13%	83%	4%	9%	42%	58%	0%	42%	37%	63%	0%	37%
2016 3	15%	73%	12%	3%	8%	81%	11%	-3%	42%	53%	5%	37%	53%	47%	0%	53%
2016 2	8%	92%	0%	8%	7%	93%	0%	7%	8%	92%	0%	8%	45%	55%	0%	45%
2016 1	16%	72%	12%	4%	17%	75%	8%	9%	30%	60%	10%	20%	52%	48%	0%	52%
2015 3	26%	58%	16%	10%	21%	74%	5%	16%	31%	61%	8%	23%	50%	50%	0%	50%
2015 2					13%	74%	13%	0%	46%	54%	0%	46%	54%	46%	0%	54%
2015 1	25%	69%	6%	19%	39%	55%	6%	33%	8%	92%	0%	8%	23%	77%	0%	23%
2014 3	17%	75%	8%	9%	18%	73%	9%	9%	30%	70%	0%	30%	30%	70%	0%	30%
2014 2	15%	77%	8%	7%	0%	100%	0%	0%	18%	82%	0%	18%	17%	83%	0%	17%

Malmö

Förväntningar på orderlägets utveckling i regionen (heldraget) jämfört med riket (streckat), per verksamhetsområde.

Malmö																
	Orderutveckling								Personalutveckling							
	Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period				Senaste mätperioden				Förväntningar kommande period			
	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto	Bättre	Oför	Sämr	Netto
INDUSTRIKONSULTER																
2017 1	29%	64%	7%	22%	61%	39%	0%	61%	33%	56%	11%	22%	50%	50%	0%	50%
2016 3	22%	78%	0%	22%	62%	38%	0%	62%	29%	71%	0%	29%	62%	38%	0%	62%
2016 2	42%	58%	0%	42%	36%	64%	0%	36%	22%	67%	11%	11%	56%	33%	11%	45%
2016 1	38%	62%	0%	38%	36%	55%	9%	27%	44%	56%	0%	44%	44%	56%	0%	44%
2015 3	25%	67%	8%	17%	33%	67%	0%	33%	44%	56%	0%	44%	40%	60%	0%	40%
2015 2					22%	67%	11%	11%	33%	45%	22%	11%	44%	45%	11%	33%
2015 1	33%	67%	0%	33%	0%	100%	0%	0%	33%	67%	0%	33%	33%	67%	0%	33%
2014 3	57%	43%	0%	57%	50%	50%	0%	50%	50%	50%	0%	50%	75%	0%	25%	50%
2014 2	14%	72%	14%	0%	17%	83%	0%	17%	14%	57%	29%	-15%	33%	67%	0%	33%
ARKITEKTER																
2017 1	58%	42%	0%	58%	44%	56%	0%	44%	90%	10%	0%	90%	70%	30%	0%	70%
2016 3	67%	33%	0%	67%	60%	40%	0%	60%	60%	40%	0%	60%	67%	33%	0%	67%
2016 2	64%	36%	0%	64%	73%	27%	0%	73%	91%	9%	0%	91%	82%	18%	0%	82%
2016 1	71%	22%	7%	64%	43%	57%	0%	43%	83%	17%	0%	83%	83%	17%	0%	83%
2015 3	58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	33%	67%	0%	33%	40%	60%	0%	40%
2015 2					58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	80%	20%	0%	80%
2015 2					58%	42%	0%	58%	50%	50%	0%	50%	80%	20%	0%	80%
2015 1	50%	20%	30%	20%	50%	42%	8%	42%	14%	57%	29%	-15%	43%	57%	0%	43%
2014 3	29%	57%	14%	15%	25%	75%	0%	25%	17%	66%	17%	0%	43%	43%	14%	29%
2014 2	75%	12%	13%	62%	56%	33%	11%	45%	17%	83%	0%	17%	62%	38%	0%	62%
TEKNIKKONSULTER																
2017 1	26%	67%	7%	19%	42%	50%	8%	34%	44%	44%	12%	32%	54%	42%	4%	50%
2016 3	29%	63%	8%	21%	50%	38%	12%	38%	52%	38%	10%	42%	86%	14%	0%	86%
2016 2	47%	41%	12%	35%	40%	60%	0%	40%	53%	40%	7%	46%	73%	27%	0%	73%
2016 1	48%	43%	9%	39%	55%	41%	4%	51%	67%	28%	5%	62%	67%	33%	0%	67%
2015 3	50%	39%	11%	39%	58%	37%	5%	53%	77%	8%	15%	62%	71%	29%	0%	71%
2015 2					32%	52%	16%	16%	50%	29%	21%	29%	69%	31%	0%	69%
2015 2					32%	52%	16%	16%	50%	29%	21%	29%	69%	31%	0%	69%
2015 1	43%	50%	7%	36%	44%	56%	0%	44%	50%	43%	7%	43%	79%	21%	0%	79%
2014 3	23%	69%	8%	15%	43%	50%	7%	36%	40%	40%	20%	20%	60%	40%	0%	60%
2014 2	23%	46%	31%	-8%	23%	77%	0%	23%	36%	55%	9%	27%	50%	50%	0%	50%

KOMMANDE RAPPORTER

Under 2017 publiceras även:

- Investeringsignalen. Preliminärt i juni och oktober.
- Branschöversikten/Sector Review. December.

Läs också gärna AlmeGas rapporter där chefekonomen Lena Hagman genom fakta och analyser rapporterar om tjänstesektorns betydelse för den svenska ekonomin. Rapporterna innehåller analyser och prognoser kring tjänstesektorns utveckling, vissa tjänstebranschers utveckling samt makroekonomiska analyser och prognoser.

- Tjänsteindikatorn: Publiceras fyra gånger per år, kvartalsvis
- Konjunkturindikatorn: Publiceras två gånger per år

För AlmeGas rapporter, besök: **almeGa.se** under fliken politik och ekonomi.

KONTAKT

Information om Svenska Teknik&Designföretagens verksamhet lämnas av:

Magnus Höij, vd

Tel: +46 8 762 67 05

E-post: magnus.hojj@std.se

Branschstatistik och frågor om Investeringsignalen och övriga marknadsrapporter lämnas av:

David Cramér, marknadsanalytiker

Tel: +46 8 762 67 02

E-post: david.cramer@std.se

För andra frågor kring rapporter, pressmeddelanden eller kommunikation, kontakta:

Linnea Kvist, kommunikationschef

Tel: +46 8 762 66 21

E-post: linnea.kvist@std.se

Branschöversikter, analyser och tidigare upplagor av Investeringsignalen återfinns på www.std.se.

Kontakt:

David Cramér, marknadsanalytiker

tel: 08-762 67 02

epost: david.cramer@std.se

Magnus Höij, vd

tel: 08-762 67 05

epost: magnus.hoij@std.se

www.std.se

Svenska Teknik &
Designföretagen
● almeqa